

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 17. maj 2018
Kontor: EU-retskontoret
Sagsbeh: Christian Yndal Erichsen
Sagsnr.: 2018-3051-0014
Dok.: 717183

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg den 4.-5. juni 2018

Side:

3-22	Punkt 1:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af aftaler om salg af varer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF
23-34	Punkt 2:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammer for forebyggende rekonstruktion, muligheden for en ny chance og foranstaltninger med henblik på mere effektive procedurer for rekonstruktion, insolvensbehandling og gældssanering og om ændring af direktiv 2012/30/EU

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

35-37	Punkt 3:	Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)*
38-41	Punkt 4:	e-Justice
42-54	Punkt 5:	e-beviser: A) Forslag til forordning om et europæisk påbud om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale**, B) Forslag til direktiv om udpegning af juridiske repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale
55-57	Punkt 6:	Ofre for terrorisme
58-60	Punkt 7:	Terrorbekæmpelse: Styrket samarbejde mellem myndigheder
61-63	Punkt 8:	Tværfaglig tilgang på området inden for intern sikkerhed: EU's prioriteter for bekæmpelsen af grov og organiseret kriminalitet (EU's Politikcyklus) 2014-2017
64-66	Punkt 9:	Samarbejde mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og RIA-agenturer

* Forordningen har hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at forordningen ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

** Forslaget er fremsat efter TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at forslaget ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Dagsordenspunkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af aftaler om salg af varer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF

Nyt notat.

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2017) 637 endelig

1. Resumé

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 med henblik på politisk drøftelse. Formandskabet har lagt op til drøftelse af følgende emner: 1) direktivforslagets anvendelsesområde og i den forbindelse direktivforslagets definitioner, 2) forbrugerens misligholdelsesbeføjelser og 3) harmoniseringsgraden. Forslaget, der blev fremsat den 31. oktober 2017, er en ændring af Kommissionens forslag til direktiv om visse aspekter af aftaler om online-salg og andre former for fjernsalg af varer, der blev fremsat den 9. december 2015 sammen med forslag til direktiv om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold (KOM (2015) 634 endelig). Med ændringen blev direktivforslaget udvidet til også at finde anvendelse for såkaldte direkte salg af varer, f.eks. salg af varer i fysiske butikker. Direktivet har til formål at harmonisere medlemsstaternes regler vedrørende salg af varer i forbrugerforhold, navnlig i forhold til varens overensstemmelse med aftalen og forbrugerens misligholdelsesbeføjelser. Det er regeringens foreløbige vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det foreliggende direktivforslag må forventes at indebære ændringer i dansk lovgivning. Forslaget skønnes som udgangspunkt ikke at have statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Regeringen vil arbejde for, at de tvivlsspørgsmål, der er vedrørende direktivforslaget i den foreliggende form, bliver afklaret, idet en nærmere stillingtagen til forslaget må afvente denne afklaring.

2. Baggrund

Kommissionen lancerede den 6. maj 2015 meddelelsen ”Strategi for et digitalt indre marked for Europa” (KOM (2015) 192). Strategien indebærer bl.a. fastsættelse af totalharmoniserede regler for visse aftale- og køberetlige aspekter af forbrugerftaler, herunder om afhjælpende foranstaltninger, såfremt de leverede varer ikke er i overensstemmelse med aftalen. Der er i dag alene minimumsharmonisering på dette område.

Som led i strategien fremsatte Kommissionen den 9. december 2015 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af aftaler om onlinesalg og andre former for fjernsalg af varer (KOM (2015) 635 endelig). Grund- og nærhedsnotat om direktivforslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2016. Forslaget blev fremsat samtidig med forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold (KOM (2015) 634 endelig).

I forbindelse med drøftelserne af direktivforslaget om onlinesalg af varer gav en række medlemsstater udtryk for bekymring for, at forslaget ville indebære en fragmentering af reglerne for fjernsalg og direkte salg.

På den baggrund fremsatte Kommissionen den 31. oktober 2017 et ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af salg af varer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF. Med ændringen udvides direktivforslagets anvendelsesområde til også at omfatte direkte salg af varer, dvs. bl.a. salg af varer i fysiske butikker. Der er ikke herudover lagt op til indholdsmæssige ændringer af betydning i forhold til Kommissionens oprindelige forslag. Som noget nyt lægges der imidlertid op til at ophæve forbrugerkøbsdirektivet, som fremover skal erstattes af det nye direktiv.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) om det indre markeds oprettelse og funktion og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, dvs. med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Direktivforslaget om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold forhandles på nuværende tidspunkt mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets JURI- og IMCO-udvalg mener, at digitalt indhold og digitale tjenesteydelser, der er indlejret i en vare, skal omfattes af direktivforslaget om salg af digitalt indhold. I sin generelle indstilling til direktivforslaget om salg af digitalt indhold har Rådet foreslået, at digitalt indhold, der er indlejret i en vare, undtages fra direktivforslagets anvendelsesområde og i stedet omfattes af direktivforslaget om salg af varer.

Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 med henblik på politisk drøftelse. Det bulgarske formandskab har udarbejdet en række spørgsmål, som skal danne grundlag for drøftelsen. Det første spørgsmål drejer sig om direktivforslagets anvendelsesområde, særligt i forhold til afgrænsningen til direktivforslaget om digitalt indhold samt direktivforslagets definitioner. Det tredje spørgsmål vedrører forbrugerens beføjelser i tilfælde af mangler ved den leverede vare, herunder hvorvidt der skal gælde et hierarki mellem beføjelserne – f.eks. om forbrugeren skal have frit valg mellem misligholdelsesbeføjelserne, eller om den erhvervsdrivende i første omgang skal have ret til at reparere eller omlevere varen. Det tredje spørgsmål vedrører forslagens harmoniseringsgrad i forhold til længden af den periode, hvor forbrugeren kan gøre gældende over for sælgeren, at varen lider af en mangel (reklamationsfristen).

3. Formål og indhold

3.1. Indledning

Kommissionens forslag har til formål at totalharmonisere medlemsstaternes regler vedrørende salg af varer. Direktivforslaget finder alene anvendelse i forbrugerforhold og indeholder navnlig regler om varens overensstemmelse med aftalen (aftalemæssighed) samt om forbrugerens misligholdelsesbeføjelser i tilfælde af mangler.

De nuværende EU-regler om varens aftalemæssighed og forbrugerens misligholdelsesbeføjelser i tilfælde af mangler findes i forbrugerkøbsdirektivet, der er udtryk for minimumsharmonisering. Direktivet om visse aspekter af salg af varer mv. skal træde i stedet for forbrugerkøbsdirektivet, som derfor foreslås ophævet med det nye direktiv.

Om baggrunden for valg af harmoniseringsgrad har Kommissionen anført, at totalharmonisering af reglerne vil medføre, at de erhvervsdrivende får mulighed for at sælge til forbrugere i samtlige medlemsstater på samme aftalevilkår. Det nedbringer omkostningerne ved grænseoverskridende salg

væsentligt og dermed øges forbrugernes velfærd gennem et større udvalg af varer og lavere priser. Samtidig sikres et generelt højt niveau af forbrugerbeskyttelse i EU.

3.2. Genstand, anvendelsesområde og definitioner

Direktivet foreslås at finde anvendelse på aftaler mellem erhvervsdrivende og forbrugere om salg af fysiske varer.

Kommissionens forslag finder ikke anvendelse på aftaler om levering af tjenesteydelser. Hvis en aftale omfatter både salg af varer og levering af tjenesteydelser, finder direktivforslaget dog anvendelse på den del af aftalen, der vedrører salg af varer.

Direktivforslaget finder heller ikke anvendelse på varer, der udelukkende fungerer som medium for digitalt indhold ved levering til forbrugeren, herunder bl.a. cd'er og dvd'er. Forbruger aftaler vedrørende sådanne medier foreslås i stedet reguleret i det direktivforslag om levering af digitalt indhold, som Rådet vedtog en generel indstilling til på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2017. Direktivforslaget om visse aspekter af aftaler om salg af varer foreslås dog at finde anvendelse på digitalt indhold, der er integreret i varer såsom husholdningsapparater eller legetøj, hvor det digitale indhold er inkorporeret således, at dets funktioner er underordnet varens primære funktioner, og der udgør en integreret del af varen (integreret digitalt indhold).

Medlemsstaterne kan vælge, at direktivforslaget ikke skal finde anvendelse for brugte genstande, som sælges på offentlig auktion, hvor forbrugeren har mulighed for selv at være tilstede.

Direktivforslaget berører ikke medlemsstaternes almindelige aftaleret, herunder reglerne om aftalers indgåelse, gyldighed og virkning, samt konsekvenserne af at bringe en aftale til ophør.

3.3. Aftalemæssighed (mangler ved varen)

Kommissionens forslag indeholder ligesom det gældende forbrugerkøbsdirektiv bestemmelser om, hvornår varen er i overensstemmelse med aftalen.

Forslaget indeholder for det første en række *subjektive kriterier* for mangelsbedømmelsen, der bygger på parternes aftale. Varen skal således, hvor

det er relevant, svare til den mængde, kvalitet og beskrivelse, der er fastsat i aftalen, og varen skal være egnet til forbrugerens særlige formål, hvis forbrugeren har gjort sælgeren bekendt hermed på tidspunktet for aftalens indgåelse, og sælger har accepteret dette. Tilsvarende regler findes i forbruger købsdirektivet. Herudover foreslås som noget nyt i forhold til forbruger købsdirektivet, at varen skal have de egenskaber og den ydeevne, der er angivet i en erklæring forud for aftalens indgåelse, og som udgør en integreret del af aftalen.

Endvidere foreslås en række *objektive kriterier*, der angiver standarderne for, hvad der almindeligvis kan forventes af en vare. Varen skal, hvor det er relevant, være egnet til alle de formål, som varer af samme beskrivelse sædvanligvis vil blive anvendt til, og skal have de egenskaber og den ydeevne, der er sædvanlig for varer af samme type, og som forbrugeren med rimelighed kan forvente. Endelig skal varen leveres med tilbehør, installationsvejledning og andre instrukser, som køberen kan forvente at modtage. En fravigelse af de objektive kriterier til skade for forbrugeren er kun gyldig, hvis forbrugeren på tidspunktet for aftalens indgåelse kendte til varens stand og udtrykkeligt accepterede standen.

Herudover indeholder direktivforslaget en regel om forkert installation af varen, således at mangler, der skyldes, at varen på grund af sælgerens forhold er forkert installeret, herunder hvis den forkerte installation skyldes en mangel ved installationsvejledningen, betragtes som misligholdelse af aftalen. En tilsvarende regel findes i forbruger købsdirektivet.

Det foreslås endvidere, at varen på tidspunktet for mangelsbedømmelsen skal være fri for tredjemands ret, herunder rettigheder baseret på en intellektuel ejendomsret, således at varen kan bruges i overensstemmelse med aftalen.

Det foreslås, at varen skal være i overensstemmelse med aftalen på det tidspunkt, hvor forbrugeren eller en af forbrugeren angiven tredjemand får varen i fysisk besiddelse, eller hvor varen overdrages til den af forbrugeren angivne befragter. Hvis varen er installeret af sælgeren, anses det tidspunkt, hvor installationen er færdig, som det tidspunkt, hvor forbrugeren har fået varen i sin fysiske besiddelse. Såfremt varen skal installeres af forbrugeren selv, er det relevante tidspunkt for mangelsbedømmelsen det tidspunkt, hvor forbrugeren har haft rimelig tid til at installere varen, dog senest 30 dage efter at varen kom i forbrugerens fysiske besiddelse.

Det fremgår af direktivforslagets præambelbetragtning nr. 24, at tidspunktet for risikoens overgang for at sikre sammenhæng med forbrugerrettighedsdirektivet (direktiv 2011/83/EU) foreslås fastsat som tidspunktet for vurderingen af varens overensstemmelse med aftalen, dvs. som udgangspunkt det tidspunkt, hvor forbrugeren får varen i sin fysiske besiddelse, men at det pågældende tidspunkt bør tilpasses i de tilfælde, hvor varen skal installeres.

Reklamationsfristen foreslås fastsat til to år svarende til minimumsfristen i forbrugerkøbsdirektivet. Det fremgår af direktivforslagets præambelbetragtning nr. 25, at medlemsstaterne – i modsætning til efter forbrugerkøbsdirektivet – ikke kan indføre eller bevare et krav om, at forbrugeren skal underrette sælgeren om mangler inden for en bestemt frist efter, at manglen er opdaget.

Der foreslås endvidere en formodningsregel, hvorefter en mangel, der bliver synlig inden to år efter risikoens overgang, antages at have foreligget på dette tidspunkt, medmindre dette er uforeneligt med varens eller manglens art. Formodningsreglen i forbrugerkøbsdirektivet er fastsat til seks måneder.

3.4. Forbrugerens misligholdelsesbeføjelser ved mangler ved varen

I tilfælde af mangler foreslås det, at forbrugeren har ret til at få varen bragt i overensstemmelse med aftalen af sælgeren ved afhjælpning (reparation) eller omlevering. Dette skal ske uden omkostninger for forbrugeren, inden for rimelig tid og uden væsentlig ulempe for forbrugeren. Forbrugeren skal som udgangspunkt have valgfrihed mellem reparation eller omlevering, medmindre det valgte vil være ulovligt, urimeligt eller ud fra en række nærmere angivne faktorer vil påføre sælgeren udgifter, der vil være uforholdsmæssigt store. I tilfælde af omlevering fastsætter direktivet nærmere regler om bl.a. sælgerens forpligtelse til at tage den oprindelige vare tilbage.

Forbrugeren foreslås endvidere berettiget til et forholdsmæssigt afslag i prisen eller til at ophæve aftalen, 1) hvis reparation eller omlevering er ulovligt eller umuligt, 2) hvis reparation eller omlevering ikke er sket inden for rimelig tid, 3) hvis reparation eller omlevering medfører en væsentlig ulempe for forbrugeren, eller 4) hvis sælgeren har tilkendegivet – eller det tydeligt fremgår af omstændighederne – at sælgeren ikke vil bringe varen i overensstemmelse med aftalen inden for rimelig tid. Et afslag i prisen skal fastsættes forholdsmæssigt på grundlag af den mangelfulde vares værdi sammenlignet med værdien af en vare, der ville være i overensstemmelse med aftalen. I modsætning til forbrugerkøbsdirektivet indeholder Kommissionens forslag

ikke en regel om, at forbrugeren ikke har ret til at hæve købet, hvis den manglende overensstemmelse er uvæsentlig.

Som noget nyt i forhold til forbrugerkøbsdirektivet indeholder Kommissionens forslag en detaljeret regulering af retsstillingen ved aftalens ophævelse. Der foreslås fastsat en frist på 14 dage for parterne til at levere deres respektive ydelser tilbage. Som undtagelse hertil foreslås det, at såfremt varerne på grund af ødelæggelse eller bortkomst ikke kan tilbageleveres, skal forbrugeren betale sælgeren den pengeværdi, som de mangelfulde varer ville have haft på tidspunktet for tilbageleveringen. Det fremgår ikke nærmere, hvordan denne værdi skal opgøres. Direktivforslaget indeholder endvidere en regel om, at forbrugeren ved ophævelse af aftalen skal betale for en eventuel forringelse af varenes værdi i det omfang, værdiforringelsen er større end afskrivningen ved normal brug.

3.5. Handelsmæssige garantier

Kommissionens forslag indeholder ligesom forbrugerkøbsdirektivet regler om handelsmæssige garantier, dvs. garantier, som tilkendes gives over for forbrugeren forud for eller i forbindelse med aftaleindgåelsen. Det foreslås, at enhver handelsmæssig garanti er bindende for garantigiveren på de vilkår, der er fastsat i oplysninger afgivet af sælgeren i forbindelse med aftaleindgåelsen, herunder ved erklæringer forud for aftaleindgåelsen, reklamer, der var tilgængelige på tidspunktet eller forud for aftaleindgåelsen, samt garantierklæringen. Hvis garantierklæringen er mindre fordelagtig for forbrugeren end de vilkår, der er fastsat i de af sælgeren afgivne oplysninger forud for aftaleindgåelsen eller i reklamer, er det de mere fordelagtige vilkår, der er bindende. Forslaget indeholder regler om indholdet af garantierklæringen, herunder at forbrugeren skal oplyses om, hvilke vilkår i garantien der supplerer forbrugers lovbestemte rettigheder, garantiens varighed og eventuelle gebyrer.

Endvidere foreslås der fastsat regler om garantiens udformning, herunder om levering på varigt medium og tydelighed i udformningen. Medlemsstaterne kan efter forslaget fastsætte regler om andre aspekter vedrørende handelsmæssige garantier, der ikke er reguleret i direktivforslaget.

3.6. Afsluttende bestemmelser

Kommissionens forslag indeholder ligesom forbrugerkøbsdirektivet regler om, at en sælger, der er ansvarlig over for køberen, kan gøre et direkte krav

gældende over for de ansvarlige personer i transaktionskæden (såkaldt regres). Det foreslås, at de nærmere betingelser herfor skal afgøres efter national lovgivning.

Det foreslås, at aftaler, der afviger fra direktivets bestemmelser til skade for forbrugeren, som udgangspunkt ikke er bindende for denne.

Endelig indeholder direktivforslaget regler om, at medlemsstaterne skal sikre en effektiv håndhævelse af direktivet, samt en række konsekvensændringer af gældende EU-lovgivning.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke udtalelser eller andre tilkendegivelser fra Europa-Parlamentet vedrørende det ændrede forslag. Det bemærkes dog, at Europa-Parlamentets ordførere for det oprindelige direktivforslag tidligere har fremsat ændringsforslag, der udvider det oprindelige forslags anvendelsesområde til alle former for salg, der aftales mellem en sælger og en forbruger.

Det bemærkes endvidere, at Europa-Parlamentets JURI- og IMCO-udvalg – i forbindelse med direktivforslaget om salg af digitalt indhold – ønsker, at digitalt indhold og digitale tjenesteydelser, der er integreret i en vare skal omfattes af direktivforslaget om salg af digitalt indhold og ikke af direktivforslaget om salg af varer.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at målsætningen om at fjerne hindringer i forbrugeraftalelovgivningen og således understøtte det indre marked til fordel for virksomheder og forbrugere ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne. Reglerne om købsaftaler i forbrugerkøbsdirektivet er minimumsharmonisering og giver dermed mulighed for forskellig implementering i medlemsstaterne. Forslagets formål kan derfor ifølge Kommissionen bedre gennemføres på EU-niveau og ved hjælp af fuld harmonisering.

Det er regeringens foreløbige vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

6.1. Købeloven

Købeloven indeholder regler om sælgerens og køberens forpligtelser ved køb af formuegoder og om retsvirkningerne ved misligholdelse af disse forpligtelser.

Købeloven indeholder særlige regler om forbrugerkøb. Hvis en mangel ved salgsgenstanden viser sig, inden der er gået seks måneder fra leveringstidspunktet, formodes manglen som udgangspunktet at have været til stede på leveringstidspunktet. Reklamationsfristen i købeloven er to år svarende til minimumsfristen i forbrugerkøbsdirektivet. For at forbrugeren kan påberåbe sig, at en vare er mangelfuld, skal forbrugeren tilmed give sælgeren meddelelse inden for rimelig tid efter, at forbrugeren opdagede manglen. Hvis forbrugeren giver meddelelse senest 2 måneder efter, at forbrugeren opdagede manglen, anses det altid for at være inden for rimelig tid, jf. købelovens § 81.

Købeloven indeholder endvidere regler om den kvalitet, varen skal have for at stemme overens med aftalen, samt om hvornår varen i øvrigt anses for mangelfuld.

Reglerne om varens overensstemmelse med aftalen, jf. købelovens § 75 a, gennemfører visse af bestemmelserne i forbrugerkøbsdirektivet. Det følger navnlig heraf, at varen skal stemme overens med aftalen og de forventninger, som forbrugeren med rimelighed kan have til varens holdbarhed og øvrige egenskaber, samt være egnet til køberens særlige formål, såfremt sælgeren har bestyrket køberens forventning herom.

Herudover anses varen bl.a. for mangelfuld, 1) hvis den ikke svarer til den betegnelse, hvorunder den er solgt, 2) hvis sælgeren eller et tidligere salgsled har givet urigtige eller vildledende oplysninger på varens indpakning mv., der er beregnet til at komme til almenhedens eller køberens kundskab, 3) hvis sælgeren har forsømt at give køberen oplysning om forhold, der har haft betydning for køberens bedømmelse af genstanden, og som sælgeren kendte eller burde kende, eller 4) hvis varen i øvrigt er af anden eller ringere beskaffenhed eller brugbarhed, end den ifølge aftalen og de foreliggende omstændigheder skulle være, jf. købelovens § 76.

Såfremt der er en mangel ved varen, giver købeloven forbrugeren valget mellem afhjælpning, omlevering, passende afslag i købesummen, eller – hvis manglen ikke er uvæsentlig – ophævelse af købet. Afhjælpning eller omlevering kan dog ikke kræves, hvis gennemførelse af den valgte beføjelse er umulig eller vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger.

Om risikoens overgang fremgår det af købelovens § 73, stk. 1, at levering anses for sket, når salgsgenstanden er kommet i køberens besiddelse. Hvis salgsgenstanden er overdraget til en fragtfører, som køberen har indgået aftale med, og som ikke var blandt dem, der blev tilbudt af sælgeren, anses leveringen for sket, når genstanden er kommet i fragtførerens besiddelse, jf. købelovens § 73, stk. 2. Sidstnævnte del af bestemmelsen er en gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 20.

6.2. Aftaleloven

Aftaleloven indeholder regler om aftaleindgåelse på formuerettens område. Endvidere indeholder loven regler om hel eller delvis tilsidesættelse af en aftale, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende (den såkaldte generalklausul).

Herudover indeholder loven en særlig regel om tilsidesættelse af vilkår i forbrugeraftaler, hvor det ville være stridende mod hæderlig forretningskik og bevirke en betydelig skævhed imellem parterne til skade for forbrugeren at gøre vilkåret gældende. Der skal ved bedømmelsen af, om det vil være urimeligt at gøre en aftale gældende, foretages en helhedsvurdering, hvor der kan lægges vægt på enhver omstændighed, der har relation til aftalen og forholdet mellem aftalens parter. Der kan i den forbindelse bl.a. tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder. I forbrugerforhold vil der dog ikke kunne tages hensyn til senere indtrufne omstændigheder til skade for forbrugeren.

6.3. Forbrugerftaleloven

Forbrugerftaleloven, der gennemfører forbrugerrettighedsdirektivet i dansk ret, indeholder bl.a. regler, der pålægger den erhvervsdrivende at give forbrugeren en række oplysninger inden aftaleindgåelsen, herunder ved fjernsalgsaftaler og aftaler indgået uden for fast forretningssted. I forhold til fjernsalgsaftaler drejer det sig bl.a. om oplysninger om varens vigtigste egenskaber, varens samlede pris, og betalings- og leveringsvilkår.

Loven indeholder endvidere regler om forbrugers fortrydelsesret ved bl.a. fjernsalgsaftaler. Ved levering af fysiske varer er hovedreglen en fortrydelsesfrist på 14 dage, der løber fra det tidspunkt, hvor forbrugeren eller den af forbrugeren angivne tredjemand, dog ikke transportøren, får varen i fysisk besiddelse, jf. lovens § 19. Ved udøvelse af fortrydelsesretten ophører parternes forpligtelse til at opfylde den indgåede aftale, jf. § 21.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det foreliggende direktivforslag må, såfremt det vedtages i sin foreliggende form, forventes at medføre behov for ændringer i købeloven, navnlig i forhold til købelovens regler om reklamation, mangelsbedømmelsen og misligholdelsesbeføjelser ved købsaftaler i forbrugerforhold.

Direktivforslaget forventes ikke umiddelbart at nødvendiggøre ændringer i aftaleloven eller forbrugerftaleloven.

Økonomiske konsekvenser

Direktivforslaget vurderes som udgangspunkt ikke at have statsfinansielle konsekvenser. For så vidt angår de samfundsøkonomiske konsekvenser bemærkes det, at Kommissionen i det ledsagende arbejdsdokument til forslaget har anført, at reglerne vil medføre tilpasningsomkostninger for virksomhederne. For de virksomheder, der sælger online eller på anden vis foretager grænseoverskridende handel, vil dette ifølge Kommissionen blive udlignet af de forbedrede muligheder for at sælge på tværs af medlemsstaterne. De virksomheder, der ikke driver onlinesalg og ikke har grænseoverskridende handel, vil umiddelbart alene have implementeringsomkostninger, men vil opnå bedre forudsætninger for at begynde onlinesalg og grænseoverskridende handel. De nærmere samfundsøkonomiske konsekvenser vil blive vurderet, når forslagets endelige udformning og anvendelsesområde kendes.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget vurderes umiddelbart at få betydning for forbrugerbeskyttelsesniveauet i Danmark. Det er ikke på det foreliggende grundlag muligt at vurdere, om forbrugerbeskyttelsen samlet set vil påvirkes i positiv eller negativ retning.

8. Høring

Sagen har været i høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018.

Det oprindelige direktivforslag var i perioden fra den 12. januar til den 9. februar 2016 i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Antenne-, satellit- og kabel-tv-branchens fællesorganisation, Autobrancens Handels- og Industriforening, Brancheforum Digitale Medier, Branchen ForbrugerElektronik, Boxer TV ApS, Canal Digital Danmark A/S, Coop amba, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Dagligvareleverandørerne, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Aktionærforening, Dansk Byggeri, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Dansk Energi, Dansk Eksportforening, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Organisation af Detailhandelskæder, Dansk Rejsebureau Forening, Dansk Varefakta Nævn, Danske Advokater, Danske Mediers Forum, Danske Medier, Danske Reklamebureauers brancheforening, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Dong Energy, Energitilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerklagenævnet, Forenede Danske Antenneanlæg, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA), Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH), Forlæggerforeningen, Helsebranchens Leverandørforening, HMN Naturgas, Håndværksrådet, IT-branchen, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landbrug & Fødevarer, Magasinpressens udgiverforening, Optikerforeningen, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Sikkerhedsbranchen, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TDC A/S, Telia Stofa A/S, Telekommunikationsindustrien, Telenor A/S, TV2/Danmark A/S, TV3 A/S, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), og 3 (Hi3G Denmark ApS).

Justitsministeriet modtog høringssvar fra følgende:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Domstolsstyrelsen, Dansk Aktionærforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Datatilsynet, Dommerfuldmægtigforeningen, Energitilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen for Dansk

Internethandel (FDIH), Optikerforeningen, Rigsadvokaten og Rigsombudsmanden i Grønland.

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Dommerfuldmægtigforeningen, Energitilsynet, Forbrugerombudsmanden, Rigsadvokaten og Rigsombudsmanden i Grønland havde ikke bemærkninger til direktivforslaget.

Det ændrede direktivforslag blev i perioden er den 13. november 2017 til den 11. december 2017 sendt i høring hos de samme parter.

Justitsministeriet modtog høringssvar fra følgende:

Østre Landsret, Datatilsynet, Sø- og Handelsretten, Vestre Landsret, Dansk Byggeri, Rigsadvokaten, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Rigspolitiet, Forenede Danske Mortorejere (FDM), Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH), Autobranchen, Domstolsstyrelsen, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Forbrugerombudsmanden og Forbrugerrådet Tænk.

Østre Landsret, Datatilsynet, Sø- og Handelsretten, Vestre Landsret, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Domstolsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden havde ikke bemærkninger til direktivforslaget.

Som anført indebærer det ændrede direktivforslag en udvidelse af det oprindelige direktivforslags anvendelsesområde og en ophævelse af forbrugerkøbsdirektivet. Det ændrede direktivforslag indebærer således ikke væsentlige indholdsmæssige ændringer i forhold til det oprindelige direktivforslag. Af den grund fremgår både høringssvar fra høringen over det oprindelige direktivforslag og det ændrede direktivforslag. For så vidt angår anvendelsesområdet fremgår alene høringssvar til det ændrede direktivforslag.

8.1. Generelle bemærkninger

Autobranchen støtter i princippet direktivforslagets formål om at fjerne hindringer for grænseoverskridende handel. Autobranchen mener, at forslaget bør indeholde regler om sælgerens mulighed for at gøre et regreskrav gældende ved sin leverandør, hvis forbrugeren har gjort misligholdelsesbeføjelser gældende over for sælgeren. Autobranchen er bekymret over, at man i forslaget ikke har forskellige regler for henholdsvis brugte og nye varer.

Dansk Energi udtrykker bekymring om, hvorvidt direktivforslaget vil medføre omfattende ændringer af de danske aftaleretlige regler og få indvirkning på aftaler, som ikke har grænseoverskridende karakter.

Dansk Erhverv støtter som udgangspunkt Kommissionens ønske om at gøre det lettere for både erhvervsdrivende og forbrugere at handle på tværs af grænserne, herunder gennem en totalharmonisering af dele af de aftale- og køberetlige regler. Det er imidlertid nødvendigt, at lovgivningen er balanceret i forhold til rettigheder og forpligtelser for såvel forbrugere som erhvervsdrivende, hvilket Dansk Erhverv ikke finder er tilfældet med Kommissionens direktivforslag, som derfor ikke kan støttes.

Dansk Industri støtter som udgangspunkt, at området totalharmoniseres, men anfører at det er en forudsætning for at udnytte potentialet i den grænseoverskridende onlinehandel på forbrugerområdet, at reglerne balancerer erhvervs- og forbrugerinteresser. Dansk Industri finder, at direktivforslaget i sin foreliggende form er uacceptabelt og vil påføre de erhvervsdrivende stærkt forøgede forpligtelser, der kan ødelægge forretningsgrundlaget for mindre erhvervsdrivende. Direktivforslaget bør, efter Dansk Industris opfattelse, i højere grad videreføre reglerne i forbrugerkøbsdirektivet.

Forbrugerrådet Tænk udtrykker bekymring for rækkevidden af direktivforslaget, herunder at der foreslås totalharmonisering. Forbrugerrådet Tænk anfører, at ambitionsniveauet og den manglende fremtidssikring af reglerne er skuffende, og at det er beklageligt, at man ikke har set på nye områder som cirkulær økonomi, planlagt forældelse og krav til, at reservedele skal findes i længere tid.

Forenede Danske Motorejere (FDM) er positive over for øget forbrugerbeskyttelse.

Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) bemærker, at foreningen overordnet støtter, at der skabes fælles regler for salg af varer og digitale tjenesteydelser i Europa. De foreslåede regler er dog efter FDIH's på mange punkter i strid med grundlæggende obligationsretlige principper og er meget byrdefulde for de erhvervsdrivende.

Optikerforeningen støtter ønsket om at gøre det nemmere for erhvervsdrivende og forbrugere at handle på tværs af grænserne, men anfører, at Kommissionens forslag pålægger de erhvervsdrivende mange nye byrder og giver forbrugeren nye rettigheder og færre forpligtelser.

8.2. Direktivforslagets anvendelsesområde

Autobranchen kan principielt støtte, at direktivforslaget også finder anvendelse for salg af fysiske varer, men mener ikke, at virkningerne af udvidelsen af anvendelsesområdet er til at forudse.

Dansk Erhverv, Dansk Industri, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Forbrugerrådet Tænk støtter, at direktivforslaget finder anvendelse for både fjernsalg og fysisk salg af varer, men **Dansk Erhverv, Dansk Industri og Forbrugerrådet Tænk** er bekymrede for balancen i direktivet, når der ikke er foretaget ændringer af indholdet i direktivforslaget som følge af udvidelsen af anvendelsesområdet.

Dansk Erhverv og Dansk Industri støtter, at varer med indlejret digitalt indhold skal omfattes af direktivforslagets anvendelsesområde, idet det vil skabe større klarhed omkring, hvilke regler der finder anvendelse.

Dansk Byggeri gør opmærksom på, at købeloven ikke finder anvendelse for entreprenørens ydelse eller de til byggeriet fornødne materialer, men at disse kan være omfattet af direktivforslagets anvendelsesområde.

8.3. Mangelsbedømmelsen

Autobranchen udtrykker utilfredshed med, at forbrugeren udtrykkeligt skal acceptere en konkret mangel (varens særlige stand). Autobranchen anfører, at den nuværende retstilstand tager omstændighederne ved aftaleindgåelsen i betragtning, mens den foreslåede regel skaber mulighed for misbrug fra forbrugers side.

Dansk Erhverv anfører, at det vil være svært for en erhvervsdrivende at dokumentere, at forbrugeren udtrykkeligt har accepteret en konkret mangel, jf. den foreslåede bestemmelse, hvorefter en forbruger kan acceptere, at en vare på visse punkter ikke lever op til det, man almindeligvis kan forvente af varen.

Dansk Industri anfører, at direktivforslaget vil medføre, at sælgeren skal have en udtrykkelig accept fra forbrugeren, selvom det er helt usandsynligt, at forbrugeren ikke kendte til manglen, og at reglen vil være skadelig for både forbrugere og erhvervsdrivende.

Forbrugerrådet Tænk udtrykker bekymring over, at forbrugeren kan acceptere en konkret mangel, idet forbrugeren sjældent – særligt i forbindelse med fjernsalg – vil være i stand til at forhandle med den erhvervsdrivende, og forbrugerbeskyttelsen derved undergraves.

8.4. Tidspunkt for mangelsbedømmelsen og bevisbyrderegel

Autobranchen, Dansk Erhverv, Dansk Industri og Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) er kritiske over for direktivforslagets bestemmelse om, at risikoen kan overgå til forbrugeren op til 30 dage efter, at forbrugeren fik varen i sin fysiske besiddelse, såfremt varen skal installeres hos forbrugeren. Høringsparterne finder, at risikoen bør følge produktet og overgå til forbrugeren, når denne tager varen i sin fysiske besiddelse.

Autobranchen, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) og Optikerforeningen stiller sig kritiske over for den foreslåede formodningsregel, hvorefter den erhvervsdrivende i to år har bevisbyrden for, at en mangel ikke forelå ved risikoens overgang. Høringsparterne finder, at reglen bryder med almindelige obligationsretlige principper og vil medføre, at den erhvervsdrivende i vidt omfang vil komme til at reparere fejl mv., selvom varen ikke er behæftet med oprindelige mangler.

Forbrugerrådet Tænk er positive over for bestemmelserne om tidspunktet for mangelsbedømmelsen. Forbrugerrådet Tænk støtter endvidere en 2-årig formodningsregel, idet forbrugeren i langt de fleste tilfælde ikke har den tekniske viden og indsigt til at godtgøre at en mangel forelå på leveringstidspunktet. Forbrugerrådet Tænk mener endvidere, at perioden kan forlænges, hvis længden af garantiperioden tilsvarende forlænges.

8.5. Misligholdelsesbeføjelser

Forbrugerrådet Tænk anfører, at forbrugeren bør have frit valg mellem de i direktivforslaget oplistede misligholdelsesbeføjelser. Der bør ikke være et hierarki. Forbrugerrådet Tænk støtter, at det fremgår af direktivforslaget, at omlevering af en mangelfuld vare skal ske for sælgers regning, men finder det problematisk, at det er muligt for parterne at aftale andet. Forbrugerrådet Tænk er skeptiske over for, at forbrugeren kan kræve et ”forholdsmæssigt afslag” frem for et ”passende afslag”, idet et passende afslag giver adgang til en friere vurdering, når det ikke er muligt at beregne varens forholdsmæssigt lavere værdi som følge af manglen.

Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) anfører, at direktivforslagets bestemmelse om, at afhjælpning eller omlevering skal ske inden for rimelig tid under hensyntagen til varens art og forbrugerens formål med at anskaffe varen, ikke tager fornødent hensyn til manglens art. Der kan f.eks. være situationer, hvor en fejl optræder periodisk, og hvor der derfor bør gives sælgeren længere tid til at afhjælpe. FDIH anfører endvidere, at det fortsat bør være et krav, at forbrugeren i et vist omfang medvirker til afhjælpningens gennemførelse.

Dansk Erhverv anfører, at forbrugeren ved uvæsentlige mangler alene bør have ret til at tilbageholde det beløb, som det vurderes at ville koste at sikre, at produktet lever op til den indgåede aftale. Dansk Erhverv mener, at det bør præciseres, at forbrugeren mister samtlige misligholdelsesbeføjelser, hvis de har bidraget til manglen eller følgerne af den.

Autobranchen anfører, at forbrugeren ikke altid bør kunne kræve enten afhjælpning eller omlevering, idet der kan være tilfælde, hvor den valgte beføjelse er urimelig for den erhvervsdrivende. Ligeledes anføres, at forbrugeren ikke bør være berettiget til at tilbageholde den fulde købesum i tilfælde af mangler, idet dette indebærer en uforholdsmæssig stor risiko for sælgeren.

Dansk Erhverv og **Dansk Industri** anfører, at direktivforslagets bestemmelse om forbrugerens valg mellem afhjælpning og omlevering bør ændres, så den erhvervsdrivende får adgang til at henvise forbrugeren til at hæve købet eller kræve et forholdsmæssigt afslag, selvom den af forbrugeren valgte beføjelse ikke er umulig, såfremt forbrugerens valg af beføjelse vil påføre den erhvervsdrivende uforholdsmæssige omkostninger.

Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) anfører, at direktivforslagets bestemmelse om, at forbrugeren i tilfælde af mangler skal kunne vælge mellem afhjælpning eller omlevering, medmindre dette vil være uforholdsmæssigt byrdefuldt for den erhvervsdrivende, er vanskelig at håndtere i praksis, og at valget mellem afhjælpning eller omlevering bør ligge hos den erhvervsdrivende.

8.6. Ophævelse

Autobranchen, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) og Optikerforeningen bemærker, at den erhvervsdrivende ikke bør være forpligtet til at returnere købesummen, før varen er

kommet retur, og den erhvervsdrivende har haft mulighed for at undersøge varen.

Forbrugerrådet Tænk er skeptiske over for den foreslåede regel om, at forbrugeren skal tilbagelevere varerne uden unødigt ophold og under alle omstændigheder inden for 14 dage, idet ikke alle varer er egnede til en hurtig returforsendelse.

Autobranchen, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) og Optikerforeningen er kritiske over for den foreslåede regel, hvorefter forbrugeren kan hæve et køb, selvom varen ikke kan tilbageleveres på grund af ødelæggelse eller bortkomst. Det anføres, at reglen ikke balancerer hensyn mellem forbrugernes og erhvervslivets interesser og er svær at håndtere i praksis, idet sælgeren ikke har mulighed for at løfte sin bevisbyrde for, at varen ikke er mangelfuld.

Dansk Erhverv og Dansk Industri er kritiske over for direktivforslagets bestemmelse om, at forbrugeren hæfter for den værdiforringelse, der går ud over, hvad der ville følge af almindelig brug, idet reglen bliver vanskelig for de erhvervsdrivende at håndtere i praksis.

Forbrugerrådet Tænk mener, at det klart bør fremgå, at forbrugeren ikke kan pålægges at betale for sin brug af varen frem til ophævelsen.

Autobranchen, Dansk Erhverv og Dansk Industri finder det endvidere problematisk, at også uvæsentlige mangler vil være nok til at en forbruger kan hæve købet.

8.7. Reklamation

Forbrugerrådet Tænk mener, at en reklamationsfrist på 2 år er urimelig, og at reklamationsrettens længde i højere grad bør afspejle forbrugernes forventninger om, hvor længe produktet som minimum vil være fuldt funktionsdygtigt ved almindelig brug.

Autobranchen, Dansk Erhverv, Dansk Industri og Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) finder det problematisk, at forbrugerne ikke længere er forpligtede til at underrette den erhvervsdrivende inden for rimelig tid efter at have opdaget manglen.

8.8. Handelsmæssige garantier

Autobranchen, Dansk Erhverv og Dansk Industri finder det problematisk, hvis sælgeren kan blive ansvarlig for vilkår der er fastsat i reklamer, der ikke hidrører fra sælgeren eller dennes tidligere salgsled.

Dansk Erhverv og Dansk Industri finder tilmed, at det er uhensigtsmæssigt byrdefuldt for de erhvervsdrivende, hvis en garantierklæring skal indeholde en erklæring om forbrugerens rettigheder ifølge direktivet, da dette anses for at være en omfattende oplysningsforpligtelse.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til det ændrede forslag. Det kan bemærkes, at der generelt er opbakning til Rådets generelle indstilling til direktivforslaget om salg af digitalt indhold, hvorefter digitalt indhold, der er integreret i en vare, undtages fra dette direktivs anvendelsesområde.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter principielt initiativer, som kan bidrage til at styrke det indre marked ved at fjerne barrierer, der forhindrer forbrugerne i at købe på tværs af grænser, og virksomhederne i at sælge på tværs af grænser. En højere grad af harmoniserede regler på det kontraktretlige område og generelt på området for forbrugerbeskyttelse vil kunne bidrage til et mere velfungerende indre marked.

Den foreslåede totalharmonisering af dele af købelovgivningen i forbrugerforhold vurderes på det foreliggende grundlag at rejse en række juridiske/tekniske spørgsmål. Visse af de foreslåede bestemmelser giver anledning til fortolkningstvivl, herunder betydningen af de objektive kriterier for varens overensstemmelse med aftalen, bevisbyrden for manglende overensstemmelse samt den foreslåede regel om, at varen skal være fri for tredjemand's ret.

Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at der som udgangspunkt gælder ens regler i relation til f.eks. mangler og misligholdelsesbeføjelser uafhængigt af, om varen er købt online eller i en fysisk butik.

Regeringen finder det endvidere hensigtsmæssigt, at digitalt indhold, der er så nært forbundet med en vare, at indholdet må opfattes som en integreret del af varen, reguleres af direktivforslaget om salg af varer. Forslaget giver dog anledning til tvivl om, hvornår digitalt indhold omfattes af direktivforslaget, samt om der i denne forbindelse bør skelnes mellem digitalt indhold og digitale tjenesteydelser.

Regeringen lægger vægt på, at en EU-retlig regulering af forbrugeraftaler skaber den rette balance mellem hensynet til forbrugerne og hensynet til de erhvervsdrivende. Regeringen mener samtidig, at de gældende danske regler sikrer denne balance. I den forbindelse lægger man fra regeringens side bl.a. vægt på, at direktivforslagets regulering af forbrugernes beføjelser i tilfælde af mangler ved den leverede varer skal afspejle en sådan rimelig balance.

Regeringen vil arbejde for, at tvivlsspørgsmålene vedrørende direktivforslaget bliver afklaret, idet en nærmere stillingtagen til forslaget må afvente denne afklaring.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 23. november 2017.

En sag vedrørende det oprindelige direktivforslag har været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. marts 2016.

Et grund- og nærhedsnotat vedrørende det oprindelige direktivforslag blev sendt til Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2016.

Sagen vedrørende direktivforslaget om salg af digitalt indhold har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2017 til forhandlingsoplæg.

Dagsordenspunkt 2: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammer for forebyggende rekonstruktion, muligheden for en ny chance og foranstaltninger med henblik på mere effektive procedurer for rekonstruktion, insolvensbehandling og gældssanering og om ændring af direktiv 2012/30/EU

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2016) 723 endelig

1. Resumé

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 med henblik på vedtagelse af en delvis generel indstilling vedrørende forslagens bestemmelser om gældssanering for iværksættere mv., effektivisering af insolvensprocedurer mv. samt dataindsamling. Forslaget har bl.a. til formål at undgå unødvendige konkuser samt at fjerne hindringer for f.eks. frie kapitalbevægelser og etableringsfriheden forårsaget af forskelle mellem medlemsstaternes regler om rekonstruktion mv. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget må umiddelbart forventes at kræve visse tilpasninger af dansk lovgivning. Forslaget vil kunne have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser, men det er ikke på nuværende tidspunkt muligt endeligt at opgøre sådanne eventuelle konsekvenser. Siden fremsættelsen af direktivforslaget i november 2016 har forslaget været genstand for teknisk-juridiske drøftelser i en arbejdsgruppe i rådsregi. I forhold til direktivforslagets længste og vægtigste del – om rekonstruktion mv. – udestår fortsat afklaring af en række spørgsmål vedrørende den tilsigtede rækkevidde og fortolkning. De foreslåede regler om rekonstruktion mv. er således ikke omfattet af den delvise generelle indstilling. Regeringen er som udgangspunkt positivt indstillet over for de overordnede mål med forslaget.

2. Baggrund

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 53 og 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Artikel 53 omhandler bl.a. samordning af medlemsstaternes lovgivning om adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Artikel 114 omhandler harmonisering

af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende det indre markeds funktion. Direktivforslaget er dermed ikke omfattet af det danske retsforbehold. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Siden fremsættelsen af direktivforslaget i november 2016 har forslaget været genstand for teknisk-juridiske drøftelser i en arbejdsgruppe i rådsregi. I forhold til direktivforslagets længste og vægtigste del – om rekonstruktion mv. – udestår fortsat afklaring af en række spørgsmål vedrørende den tilsigtede rækkevidde og fortolkning.

Det forventes, at formandskabet vil lægge op til, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 vedtager en delvis generel indstilling vedrørende forslagets bestemmelser om gældssanering for iværksættere mv. samt forskellige overordnede, afsluttende bestemmelser om effektivisering af insolvensprocedurer mv. og dataindsamling. Det er umiddelbart forventningen, at de egentlige drøftelser med Kommissionen og Parlamentet om de pågældende bestemmelser dog vil afvente enighed i Rådet om direktivforslagets øvrige bestemmelser, jf. nærmere nedenfor under pkt. 10.

3. Formål og indhold

Følgende gennemgang baserer sig på Kommissionens oprindelige forslag fra november 2016 samt udviklingen i de løbende forhandlinger på arbejdsgruppeniveau.

Formålet med direktivforslaget angives overordnet at være at fjerne hindringer for f.eks. frie kapitalbevægelser og etableringsfriheden forårsaget af forskelle mellem medlemsstaternes regler om rekonstruktion, gældssanering mv. Kommissionen henviser derudover bl.a. til, at de foreslåede regler generelt skal tjene til at forbedre investeringsmuligheder, undgå unødvendige konkurser, fremme iværksætterkultur mv.

Direktivforslaget har tre hoveddele, hvoraf kun del nr. 2) og 3) er relevante for den delvise generelle indstilling, der forventes drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018:

- 1) Skyldners adgang til forebyggende rekonstruktion
- 2) Gældssanering mv. for iværksættere
- 3) Effektivisering af rekonstruktions-, insolvens- og gældssaneringsprocedurer.

Nr. 1) Forslagets bestemmelser om adgang til forebyggende rekonstruktion (artikel 4-18) går ud på, at medlemsstaterne skal sikre, at skyldnere i økonomiske vanskeligheder ved sandsynlighed for insolvens har adgang til en effektiv ordning for forebyggende rekonstruktion, som giver skyldneren mulighed for at rekonstruere sin gæld eller virksomhed og undgå insolvens mv. Forslaget indeholder i den forbindelse bl.a. bestemmelser om

- suspension af kreditorforfølgning af skyldneren under rekonstruktionsforhandlingerne,
- beskyttelse af ny finansiering mv.,
- vedtagelse og stadfæstelse af en rekonstruktionsplan,
- klage over planen mv.

Nr. 2) Forslagets bestemmelser om gældssanering mv. for iværksættere (artikel 19-23)

Forslagets artikel 19 er en overordnet, indledende bestemmelse om adgangen til gældssanering for iværksættere. Det fremgår således, at medlemsstaterne sikrer, at insolvente iværksættere vil kunne opnå fuld gældssanering efter de foreslåede regler. I forslaget defineres en "iværksætter" som en fysisk person, som driver forretning eller udøver et erhverv e.l. Der lægges op til, at medlemsstaterne frit kan bestemme i national ret, hvad der nærmere ligger i, at iværksætteren skal være "insolvent".

Medlemsstater, hvor fuld gældssanering er betinget af iværksætterens delvise tilbagebetaling af gælden, sikrer, at betalingsforpligtelsen er baseret på iværksætterens individuelle situation mv.

Forslagets artikel 20 om gældssaneringsperioden fastslår, at den periode, ved hvis udløb iværksætteren er blevet gældfri – beregnet efter nærmere fastsatte regler – ikke må være over 3 år.

Forslagets artikel 21 vedrører forbud ("disqualifications") mod start af virksomhed eller udøvelse af et erhverv, der har forbindelse med iværksætterens insolvens. Det foreslås, at medlemsstaterne sikrer, at når der opnås gældssanering efter reglerne i direktivforslaget, ophører ethvert sådant forbud senest ved gældssaneringsperiodens udløb.

På baggrund af drøftelserne i arbejdsgruppen i rådsregi lægger Justitsministeriet til grund, at artikel 21 alene sigter til forbud ("disqualifications") pålagt af en myndighed i en særskilt afgørelse, som udelukkede omhandler det pågældende forbud, og som udelukkende, direkte og umiddelbart er en følge af iværksætterens insolvens.

Forslagets artikel 22 oplister en lang række muligheder for medlemsstaterne til at fravige de ovenfor skitserede artikel 19-21. Medlemsstaterne kan således f.eks. opretholde eller indføre bestemmelser, der begrænser adgangen til gældssanering – eller fastsætter længere frister for opnåelse af fuld gældsfrigørelse eller længere forbudsperioder – i tilfælde af misbrug af gældssaneringsordningen. Medlemsstaterne kan f.eks. også fastsætte længere gældssaneringsperioder mv., hvis skyldneren har handlet i ond tro e.l., af hensyn til kreditorerne eller i tilfælde, hvor en iværksætters primære bolig ikke realiseres. Artikel 22 ses at være en meget bredt formuleret undtagelsesbestemmelse, der har til formål at give stor fleksibilitet til medlemsstaterne.

Forslagets artikel 23 vedrører samling af behandlingen af erhvervsmæssig og personlig gæld. Det fremgår således, at medlemsstaterne sikrer, at behandlingen af iværksætterens erhvervsmæssige henholdsvis personlige gæld kan samles eller på en eller anden måde koordineres.

Nr. 3) Forslagets bestemmelser om effektivisering af rekonstruktions-, insolvens- og gældssaneringsprocedurer (artikel 24-28)

Forslagets artikel 24 og 26 indeholder overordnede bestemmelser om, at relevante repræsentanter for myndigheder og insolvensbehandlere mv., der f.eks. beskæftiger sig med sager om rekonstruktion, skal være tilpas kvalificerede mv.

Forslagets artikel 24 indeholder også en overordnet bestemmelse om, at sager om rekonstruktion, insolvens og gældssanering behandles på en effektiv måde.

Forslagets artikel 26 indeholder desuden overordnede bestemmelser om, at beskikkelsen af insolvensbehandlere mv. inden for rekonstruktion o.l. sker på en åben og gennemskelig måde mv.

Forslagets artikel 27 indeholder overordnede bestemmelser om bl.a. et passende tilsyn med insolvensbehandlere mv. med henblik på, at sagerne behandles på en effektiv måde mv.

Forslagets artikel 28 indeholder bestemmelser om, at det skal være muligt at anvende en eller anden form for elektronisk kommunikationsmiddel, f.eks. e-mail, ved kontakten med den relevante myndighed i sager om rekonstruktion mv.

Af andre emner kan nævnes, at forslaget i artikel 29 indeholder en overordnet bestemmelse om, at medlemsstaterne – når forslaget er gennemført – skal indsamle forskellige statistiske oplysninger om antallet af insolvenssager mv.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens opfattelse, at direktivforslaget respekterer nærhedsprincippet.

Det anføres således bl.a. i forslaget, at på grund af de mange forskelle mellem de nationale regler for rekonstruktion og ”en ny chance” i EU er det yderst usandsynligt, at medlemsstaterne enkeltvis vil være i stand til at sikre den generelle sammenhæng mellem deres egen og andre medlemsstaters insolvenslovgivning.

Særligt for så vidt angår muligheden for ”en ny chance” skelner Kommissionen mellem fysiske personer, der er iværksættere henholdsvis forbrugere. Kommissionen fremhæver, at iværksættere konstant søger nye kilder til investering (ofte på tværs af landegrænser), mens forbrugere hælder til lokal finansiering (lån fra lokale banker). Kommissionen anfører på den baggrund, at forbrugeres overgældsætning først bør håndteres på nationalt plan, men anfører samtidig, at medlemsstaterne kan overveje at anvende de samme gældssaneringsprincipper på alle fysiske personer.

Det er på det foreliggende grundlag regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

For så vidt angår rekonstruktion indeholder konkursloven regler om rekonstruktionsbehandling ved skifteretten. En skyldner, der er insolvent, skal ifølge loven tages under rekonstruktionsbehandling, når det begæres af skyldneren eller en fordringshaver.

En rekonstruktion skal ifølge loven mindst indeholde et af følgende elementer: tvangsakkord – der f.eks. kan gå ud på procentvis nedsættelse eller bortfald af fordringer mod skyldneren – eller virksomhedsoverdragelse.

Derudover indeholder konkursloven bl.a. regler om drøftelser og afstemning om rekonstruktionsforslag, regler om begrænsninger i adgangen til under rekonstruktionsbehandlingen at søge fyldestgørelse i skyldnerens aktiver samt regler om beskikkelse af en eller flere rekonstruktører, der i samarbejde med skyldneren skal undersøge mulighederne for at rekonstruere den nødlidende virksomhed.

Konkursloven indeholder endvidere regler om gældssanering for fysiske personer. Skifteretten kan under nærmere angivne betingelser afsige kendelse om gældssanering efter skyldners begæring, hvis skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til – og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til – at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at gældssanering vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

En kendelse om gældssanering kan ifølge konkursloven bl.a. gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld.

Konkursloven indeholder i øvrigt særlige regler om gældssanering – hovedsageligt af gæld, der i det væsentlige stammer fra erhvervsmæssig virksomhed – i forbindelse med konkurs eller rekonstruktionsbehandling.

Træffer skifteretten beslutning om, at der skal gives gældssanering, vil retten også tage stilling til fastsættelse af skyldnerens afdrag og afdragsperiodens længde. Det følger af bekendtgørelse om gældssanering, som er udstedt i medfør af konkursloven, at afdragsperioden i gældssaneringer som udgangspunkt udgør 5 år. Afdragsperioden efter reglerne om gældssanering i forbindelse med konkurs eller rekonstruktionsbehandling udgør som udgangspunkt 3 år.

For så vidt angår insolvensprocedurer mv. er der i konkursloven fastsat regler med henblik på at sikre hurtig og effektiv behandling af konkursboer og rekonstruktioner. Således følger det f.eks. af konkursloven, at kurator skal fremme et konkursbos behandling mest muligt, ligesom skifteretten kan pålægge kurator at foretage det fornødne til at fremme boets behandling og slutning inden for en af skifteretten fastsat frist. På samme måde er der for rekonstruktioner fastsat en række tidsfrister, som skal sikre sagens fremme.

Derudover skal der ved fastsættelsen af vederlaget til kuratorer og rekonstruktører bl.a. tages hensyn til det under de givne omstændigheder opnåede resultat.

I konkursloven er desuden fastsat nærmere regler for skifterettens beskikelse og afsættelse mv. af kuratorer og rekonstruktører.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Overordnet set forventes en vedtagelse af direktivforslaget umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Herunder forventes forslaget umiddelbart at medføre et behov for at ændre konkursloven, særligt i forhold til de foreslåede regler om en skyldners adgang til forebyggende rekonstruktion.

I forhold til direktivforslagets bestemmelser om gældssanering mv., effektivisering af insolvensprocedurer mv. samt dataindsamling – som er genstand for den delvise generelle indstilling, der forventes drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 – kan det ikke afvises, at der i konkursloven kan være behov for tilpasninger, justering af terminologi e.l. De foreslåede bestemmelser er dog så overordnet og rummeligt formuleret, at implementeringen ikke umiddelbart synes at forudsætte væsentlige lovgivningsmæssige ændringer, jf. nærmere nedenfor under pkt. 10.

Derudover vil forslaget muligvis nødvendiggøre tilpasninger i selskabsloven – både i forhold til en indførelse af nærmere regler om ledelsens pligter samt i forhold til at sikre mulighed for at fravige en række af selskabslovens regler i forbindelse med rekonstruktion i henhold til direktivforslaget. En vedtagelse af forslaget kan endelig kræve lovændringer i forhold til indførelse af regulering vedrørende såkaldte "Early Warning"-værktøjer, der giver gratis, uvildig og fortrolig vejledning til virksomheder i krise.

Økonomiske konsekvenser

I forhold til statsfinansielle konsekvenser er den foreløbige vurdering, at forslaget vil kunne have statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt endeligt at opgøre sådanne eventuelle konsekvenser.

I forhold til de erhvervsøkonomiske konsekvenser kan det ikke udelukkes, at flere af de foreslåede ændringer vil kunne indebære økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt endeligt at opgøre sådanne eventuelle konsekvenser.

I forhold til direktivforslagets bestemmelser om gældsrestrukturering mv., effektivisering af insolvensprocedurer mv. samt dataindsamling – som er genstand for den delvise generelle indstilling, der forventes drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 – bemærkes, at implementeringen som nævnt ikke umiddelbart synes at forudsætte væsentlige lovgivningsmæssige ændringer. Tilsvarende forventes forslaget heller ikke umiddelbart at medføre væsentlige økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at have andre konsekvenser eller at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018.

Direktivforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Vestre Landsret, Østre Landsret, Sø- og Handelsretten, Samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, Juridisk Institut, ADIPA, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP-huset, Autobranchens Handels- og Industriforening, Business Danmark, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Aktionærforening, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Eksportforening, Danmarks Energi, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Forsikringsmæglere og Forsikringsagenturer (FDFA), Dansk Metal, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Kredit Råd, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Insolvensadvokater, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske

Speditører, Datatilsynet, Det Faglige Hus, DJØF, Ejendomsforeningen Danmark, EKF Eksport Kredit Fonden, Erhvervsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund (3F), Finans og Leasing, Finans-forbundet, Finansiell Stabilitet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Fondsmæglerforeningen, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen, Frie Funktionærer, FSR – danske revisorer, FTF, Garantifonden for indskydere og investorer, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Grundejernes Landsorganisation, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, Investeringsfundsbranchen (IFB), Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kooperationsforeningen, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet, Landbrug og Fødevarer, Landsorganisationen Danmark, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Garantifond, Politi-forbundet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Retspolitisk Forening, SKAT, Syddansk Universitet, Juridisk Institut, Søfartsstyrelsen, VP securities.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Sø- og Handelsretten, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Dansk Industri, Finans Danmark, FSR – danske revisorer, Håndværksrådet og Lønmodtagernes Garantifond.

De indkomne høringsvar, der blev oversendt den 7. april 2017, drejer sig overvejende om de foreslåede nye regler om forebyggende rekonstruktion.

Høringsparterne er generelt positivt stillet over for direktivforslaget og de bagvedliggende formål.

Af konkrete opmærksomhedspunkter mv., som høringsparterne har peget på, kan bl.a. fremhæves følgende:

- Forståelsen af direktivforslaget giver på nogle punkter anledning til tvivl, hvilket bør afklares i det videre forløb – det gælder f.eks. i forhold til kreditorers rettigheder under skyldnerens rekonstruktionsbehandling.
- I forlængelse heraf giver det anledning til tvivl, hvordan sikrede kreditorer – herunder panthavere – stilles efter direktivforslaget sammenlignet med dansk ret. I høringen gives der i den forbindelse bl.a.

udtryk for, at hvis sikrede kreditorer opnår en ringere retsstilling end efter dansk ret, vil det bl.a. kunne have som konsekvens, at danske virksomheders muligheder for bank- og realkreditfinansiering mod sikkerhedsstillelse på sigt vil forringes.

- De foreslåede regler om, at en rekonstruktionsbehandling som udgangspunkt udelukker anden kreditorforfølgning, bør ikke på urimelig måde gribe ind i aftaleforhold mellem skyldneren og banker, f.eks. i forhold til en uudnyttet kredit. I høringen gives der i den forbindelse bl.a. udtryk for, at usikkerhed om sådanne løbende bankmellemværender tilsvarende på sigt kan forringe danske virksomheders muligheder for finansiering.
- Der efterlyses klare kriterier – og vide rammer – for, hvornår der efter direktivforslaget kan/skal beskikkes en ”bobehandler” (rekonstruktør), der bistår under rekonstruktionsbehandlingen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er som udgangspunkt positivt indstillet over for de overordnede mål med direktivforslaget. I forhold til direktivforslagets længste og vægtigste del – om rekonstruktion mv. – udestår fortsat afklaring af en række spørgsmål vedrørende den tilsigtede rækkevidde og fortolkning, hvorfor regeringens overvejelser heller ikke er afsluttede.

Det forventes, at formandskabet vil lægge op til, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 vedtager en delvis generel indstilling vedrørende forslagens bestemmelser om gældssanering for iværksættere mv., effektivisering af insolvensprocedurer mv. samt dataindsamling. Det er umiddelbart forventningen, at de egentlige drøftelser med Kommissionen og Parlamentet om de pågældende bestemmelser dog vil afvente enighed i Rådet om direktivforslagets øvrige bestemmelser.

Der er under de to foregående formandskaber arbejdet indgående med de nævnte bestemmelser i direktivforslaget, der forventes omfattet af oplægget om en delvis generel indstilling. I den forbindelse har en række medlems-

stater – herunder Danmark – navnlig udtrykt ønske om fleksibilitet for medlemsstaternes implementering af bestemmelserne. Resultatet er blevet, at de nævnte bestemmelser ses at være endog meget fleksible og rummelige.

Det bemærkes således bl.a., at der i forhold til bestemmelserne om effektivisering af insolvensprocedurer mv. ses at være tale om minimumsharmonisering, der er meget overordnet formuleret, jf. i det hele ovenfor under pkt. 3. Det gælder f.eks. i forhold til passende kvalifikationer for myndighedsrepræsentanter og insolvensbehandlere mv.; et passende tilsyn med insolvensbehandlere mv.; en åben og gennemskelig beskikkelse af insolvensbehandlere mv.; mulighed for brug af elektroniske kommunikationsmidler mv. Implementeringen af disse bestemmelser synes ikke umiddelbart at forudsætte nogen nævneværdig tilpasning af dansk ret.

Også direktivforslagets bestemmelser om gældssanering mv. ses at være meget fleksible og rummelige. Umiddelbart synes de danske regler på området således fint at kunne rummes inden for direktivforslagets overordnede formuleringer. Det gælder f.eks. i forhold til, under hvilke omstændigheder gældssanering kan nægtes, særligt da forslaget bestemmelser heller ikke tilsigter at være udtømmende, jf. i det hele ovenfor under pkt. 3.

Som den umiddelbart eneste nævneværdige forskel i forhold til dansk ret kan fremhæves, at gældssaneringsperioden efter direktivforslaget som udgangspunkt maksimalt er 3 år. Hertil er dog knyttet en række undtagelser, som f.eks. tillader medlemsstaterne at forlænge gældssaneringsperioden. Udgangspunktet i dansk ret er – ifølge en bekendtgørelse udstedt i medfør af konkursloven – 5 år, dog 3 år efter reglerne om sanering af gæld, der i det væsentlige stammer fra erhvervsmæssig virksomhed, i forbindelse med konkurs mv.

Direktivforslagets oplæg om en maksimal periode på 3 år bygger på et ønske om at hjælpe iværksættere med at komme videre efter insolvens mv. Den målsætning kan regeringen støtte, idet det samtidig bemærkes, at der efter direktivforslaget er rig mulighed for fleksibilitet, herunder i forhold til at udelukke skyldnere, der misbruger gældssaneringsordningen e.l. Det kan også bemærkes, at de danske regler om sanering af gæld, der i det væsentlige stammer fra erhvervsmæssig virksomhed, i forbindelse med konkurs mv. – hvor gældssaneringsperioden som nævnt som udgangspunkt er 3 år – bygger på tilsvarende hensyn.

I forlængelse heraf kan i øvrigt tilføjes, at direktivforslagets bestemmelser – som nævnt – kun omhandler gældssanering for ”insolvente iværksættere”. Når forslaget skal implementeres, vil der dermed f.eks. også være mulighed at begrænse udgangspunktet om en gældssaneringsperiode på 3 år til netop kun – i stil med de nuværende danske regler – at gælde for gældssanering for erhvervsdrivende mv., mens gældssaneringsperioden på 5 år bevares for andre.

I lyset af at direktivforslaget således i endog meget vidt omfang efterlader Danmark fleksibilitet i forhold til at opretholde og gennemføre nationale regler på området, kan regeringen i det hele tilslutte sig formandskabets oplæg om en delvis generel indstilling.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 7. april 2017. Sagen er senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 1. december 2017 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017.

Dagsordenspunkt 3: Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

1. Resumé

Sagen er omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes det, at der gøres status over gennemførelsen af forordningen om Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO). Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte i juli 2013 med hjemmel i artikel 86 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) et forordningsforslag om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO).

Forordningen blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12-13. oktober 2017.

Det er alene 22 medlemsstater, som vil deltage i samarbejdet om EPPO som led i et såkaldt forstærket samarbejde.

Forordningen er omfattet af retsforbeholdet, hvilket indebærer, at den ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 26. januar 2018 i Sofia, Bulgarien, blev EPPO's samarbejde med andre institutioner/agenturer, herunder Europol, Eurojust og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), drøftet. Det blev endvidere tilkendegivet, at EPPO's samarbejde med ikke-deltagende medlemsstater ville blive undersøgt nærmere.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. marts 2018 blev der gjort status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen, herunder

status for udarbejdelsen af ansættelsesprocedurer for EPPO's personale og forventet tidspunkt for udnævnelse af chefanklageren. I relation til samarbejdet mellem EPPO og OLAF oplyste Kommissionen, at Kommissionen i april 2018 forventede at fremsætte forslag til et revideret retsgrundlag for OLAF, hvilket bl.a. skal sikre imod uhensigtsmæssige overlap i funktioner og opgaver. Det blev afslutningsvist gentaget, at EPPO gerne skal være aktiv inden udgangen af 2020.

Den efterfølgende drøftelse blandt medlemslandene afslørede et meget enigt råd, som samstemmende bekræftede sit aktive engagement i bestræbelserne på oprettelsen af EPPO. Fra flere sider blev endvidere understreget behovet for en nøje koordinering af samarbejdet med OLAF, hvortil skal undgås overlap i funktioner, samt udarbejdelsen af et solidt sagsbehandlingssystem med de rette funktionaliteter.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 er det forventningen, at der vil blive gjort fornyet status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen.

3. Formål og indhold

Oprettelsen af EPPO har til formål at styrke beskyttelsen af EU's finansielle interesser mod strafbare handlinger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da sagen omhandler en allerede vedtaget forordning.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen er vedtaget med hjemmel i TEUF artikel 86 og er således omfattet af retsforbeholdet. Sagen har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har af samme årsag ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne vil tage statusorienteringen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark deler målsætningen om at sikre bedst mulig beskyttelse af EU's finansielle midler. Derfor vil man fra dansk side være opmærksom på at sikre grundlaget for et effektivt samarbejde mellem den danske anklagemyndighed og EPPO.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. marts 2018, hvor der blev givet en status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen.

Dagsordenspunkt 4: e-Justice

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes det, at formandskabet vil orientere om status for forberedelsen af den flerårige strategi for 2019-2023 for e-Justice, som forventes fremsat i løbet af sommeren 2018. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Det forventes, at man fra dansk side kan tage orienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 vil orientere om status for forberedelsen af en kommende flerårig strategi for 2019-2023, der forventes fremsat i løbet af sommeren 2018.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007 blev det besluttet at nedsætte en rådsarbejdsgruppe (e-Law-arbejdsgruppen (e-Justice)), der skulle arbejde med at fremme ”e-Justice”, hvorved forstås anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi på det retlige område.

I forbindelse med det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 15.-16. juli 2010 blev e-Justice-portalen lanceret. E-Justice-portalen er en fælles indgang til EU-lovgivningen og den nationale lovgivning. Portalen giver adgang til retsinformation, retlige og administrative myndigheders hjemmesider, registre, databaser og andre tilgængelige tjenester med henblik på at lette brugernes informationssøgning inden for det europæiske retlige område.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. december 2013 vedtog Rådet en flerårig strategi for 2014-2018 for e-Justice. Denne strategi fastlægger bl.a. de overordnede mål og generelle principper for arbejdet med e-Justice.

Efterfølgende vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2014 en flerårig handlingsplan for 2014-2018 for det videre arbejde med e-Justice. Handlingsplanen indeholder en liste over de projekter, der ønskes gennemført i perioden 2014-2018.

Arbejdet med e-Justice er herudover blevet drøftet på en række yderligere rådsmøder, senest som frokostdrøftelse på det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juli 2017.

E-Justice-arbejdsgruppen har siden lanceringen af e-Justiceportalen gennemført en række projekter. Arbejdsgruppen har bl.a. lanceret og løbende fulgt pilotprojektet e-CODEX (e-Justice Communication via Online Data Exchange), der bl.a. har til formål at forbedre interoperabiliten mellem de juridiske myndigheders datasystemer inden for EU.

Formandskabet har den 14.-15. maj 2018 afholdt en konference i Sofia om e-Justice, hvor bl.a. udkast til den flerårige strategi og den flerårige handlingsplan for 2019-2023 er blevet drøftet.

Udviklingen af e-Justice har hidtil haft karakter af et praktisk samarbejde, der har fundet sted på uformelt grundlag.

I den flerårige strategi for 2014-2018 for arbejdet med e-Justice opfordrer Rådet Kommissionen til at overveje behovet for på længere sigt at foreslå et bindende retsgrundlag vedrørende e-Justice.

Hvis der vedtages et bindende retsgrundlag, forventes Danmark at komme til at stå uden for samarbejdet på grund af retsforbeholdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en orientering fra formandskabet.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har hverken statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen har ikke andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018 – foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til orienteringen.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man positiv over for arbejdet med at fremme og koordinere anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi i sager med aktører fra flere medlemsstater. Det må dog i givet fald ske inden for betryggende rammer, herunder i overensstemmelse med kravene om databeskyttelse. Disse rammer vil selvsagt kunne være forskellige fra område til område. Udgangspunktet bør være decentrale løsninger, der hviler på frivillighed, hvor den enkelte medlemsstat selv kan vurdere, hvordan og i hvilket omfang medlemsstaten kan og ønsker at deltage.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 5: e-beviser

- A) Forslag til forordning om et europæisk påbud om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale
- B) Forslag til direktiv om udpegning af juridiske repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale

Nyt notat.

Forslaget til forordning er omfattet af retsforbeholdet.

Forslaget til direktiv er ikke omfattet af retsforbeholdet.

COM(2018) 225 final

COM(2018) 226 final

Forslagene forventes i dansk sprogversion den 23. maj 2018.

1. Resumé

Forslaget til forordning om et europæisk påbud om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale er omfattet af retsforbeholdet. Forslaget til direktiv om udpegning af juridiske repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslagene er sat på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 med henblik på en politisk drøftelse. De to forslag blev fremsat af Kommissionen som en samlet pakke den 17. april 2018 og er en del af en række tiltag fra Kommissionen som opfølgning på Kommissionens antiterrorpakke fra oktober 2017. Forslagene har overordnet til formål at lette indsamlingen af elektronisk bevismateriale på tværs af landegrænser i straffesager. Derudover har direktivforslaget til formål at reducere hindringer for tjenesteudbydernes frie udveksling af tjenesteydelser. Regeringen er ved at vurdere, om forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Direktivforslaget forventes umiddelbart at nødvendiggøre ændringer i dansk lovgivning. Direktivforslaget forventes umiddelbart at få statsfinansielle konsekvenser. Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor der ikke er foretaget høring – ikke at burde tage endelig stilling til forslagene. Danmark er dog overordnet umiddelbart positiv over for forslagene. Fra dansk side vil der blive lagt vægt på, hvilken betydning forslagene vil have for Danmark for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater, samt hvilke eventuelle forpligtelser forslagene indfører for danske retshåndhævende myndigheder og danske tjenesteudbydere.

2. Baggrund

Kommissionen har den 17. april 2018 fremsat en pakke bestående af A) et forordningsforslag om et europæisk påbud om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale samt B) et direktiv om udpegning af juridiske repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale.

Forbedring af grænseoverskridende adgang til e-beviser har indgået i arbejdet med strafforfølgelse i cyberspace, der bl.a. omfatter spørgsmål vedrørende kryptering og e-beviser.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3.-4. december 2015 blev det således drøftet, hvordan en række udfordringer i forhold til indsamling og anvendelse af e-beviser i straffesager om it-kriminalitet og traditionel kriminalitet, der efterlader elektroniske spor (cyberkriminalitet), bedst adresseres fremadrettet.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2016 vedtog Rådet en række rådskonklusioner om forbedret strafforfølgelse i cyberspace, der fokuserede på gensidig retshjælp, forbedret samarbejde med internetudbydere og jurisdiktionsregler.

Emnet strafforfølgning i cyberspace har herefter været på dagsordenen på en række rådsmøder, herunder med henblik på Kommissionens fremlæggelse af fremskridtsrapport om opfølgning på rådskonklusionerne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2017 præsenterede Kommissionen den endelige rapport om implementering af ovennævnte rådskonklusioner. Kommissionens oplæg til lovgivningsmæssige initiativer omfattede bl.a. direkte samarbejde med internet- og serviceudbydere i andre medlemsstater. Oplægget til lovgivningsmæssige initiativer mødte bred opbakning. I den forbindelse tilkendegav flere af deltagerne, at sådanne tiltag skal have særligt fokus på forholdet til databeskyttelsesreglerne.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 25.-26. januar 2018 orienterede Kommissionen om, at forslag til retsakt om grænseoverskridende adgang til elektronisk bevismateriale forventedes præsenteret på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. marts 2018. Arbejdet med retsakterne blev imidlertid forsinket, hvilket Kommissionen har begrundet med emnets komplekse karakter. På rådsmødet var sagen om forbedring af

den grænseoverskridende adgang til e-beviser mere generelt derfor på dagsorden med henblik på udveksling af synspunkter. Den udskudte fremsættelse af det ventede lovgivningsudspil blev beklaget fra adskillige medlemsstater, og debatten tog i stedet afsæt i det amerikanske udkast til et lignende initiativ – den såkaldte US CLOUD Act.

Ud over de to forslag til retsakter vil Kommissionen gennemføre en række foranstaltninger til støtte for de retshåndhævende og retlige myndigheder, herunder finansiering af uddannelse i grænseoverskridende samarbejde, udvikling af en elektronisk platform til udveksling af oplysninger inden for EU og standardisering af formerne for retligt samarbejde mellem medlemslandene.

De to forslag supplerer de eksisterende regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, samt den europæiske efterforskningskendelse. Danmark deltager ikke i sidstnævnte på grund af retsforbeholdet.

Forordningsforslaget er fremsat under henvisning til artikel 82, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), mens direktivforslaget er fremsat under henvisning til TEUF artikel 53 og 62. Begge forslag skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294).

Ifølge artikel 1 i protokol (nr. 22) om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V. Det følger endvidere af protokollens artikel 2, at ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, er bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark (retsforbeholdet).

Det danske retsforbehold medfører, at Danmark ikke vil deltage i forordningsforslaget om et europæisk påbud om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale. Direktivforslaget vil derimod finde anvendelse for Danmark.

3. Formål og indhold

3.1. A) Forslag til forordning om en europæisk kendelse om produktion og sikring af elektronisk bevismateriale

3.1.1. Forslaget generelt

Forordningsforslaget bygger på princippet om gensidig anerkendelse og indfører et europæisk påbud om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale (f.eks. IP-adresser, brugernavne, billeder, e-mails og beskeder sendt via app's), der er lagret af en tjenesteudbyder, som hører under en anden medlemsstats jurisdiktion.

Formålet med at sikre elektronisk bevismateriale vil være at forhindre fjernelse, sletning eller ændring af nødvendige data i tilfælde, hvor det kan tage længere tid at få dataene udleveret, f.eks. fordi selve indhentelsen vil ske efter reglerne om retligt samarbejde.

Begge typer påbud vil skulle udstedes eller godkendes af en judiciel myndighed i en medlemsstat (den udstedende medlemsstat) og fremsendes ved brug af en særlig attest direkte til den juridiske repræsentant, som tjenesteudbyderen (i medfør af direktivet, jf. nedenfor) har udpeget med det formål at indsamle bevismateriale.

I de tilfælde hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret i samme medlemsstat som den judicielle myndighed, vil sikringen eller indhentelsen af bevismaterialet skulle ske efter nationale regler.

Forslaget adskiller sig fra andre retsakter, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse, ved, at myndighederne i den medlemsstat, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret (den fuldbordende medlemsstat), som udgangspunkt ikke inddrages, idet påbuddet sendes direkte til tjenesteudbyderen.

Myndighederne i det land, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret, vil kun blive inddraget, hvis der er særlige juridiske overvejelser, eller hvis tjenesteudbyderen ikke efterkommer påbuddet.

Derudover omfatter forslaget også tjenesteudbydere etableret uden for EU samt data, der er lagret på servere uden for EU.

3.1.2. Nærmere om forslagets centrale elementer

I forslagets kapitel 1 er der fastsat regler om genstand, definitioner og anvendelsesområde.

I forslagets kapitel 2 er der fastsat regler om udstedelse og fuldbyrdelse af påbud, brug af attester, fortrolighed, underretning af den person, dataene vedrører, og refusion af udgifter.

I forslagets kapitel 3 er der fastsat regler om sanktioner og håndhævelse.

I forslagets kapitel 4 er der fastsat regler om retsmidler.

I forslagets kapitel 5 er der fastsat afsluttende bestemmelser om bl.a. overvågning og rapportering, Kommissionens delegerede beføjelser, evaluering samt ikrafttræden.

Omfattede tjenesteudbydere

Forordningen gælder for alle tjenesteudbydere, der udbyder en række nærmere angivne tjenester i Unionen, herunder tjenesteudbydere, der ikke er etableret i EU.

For tjenesteudbydere etableret uden for EU er det afgørende, om tjenesteudbyderen gør det muligt for juridiske eller fysiske personer i en eller flere medlemsstater at anvende sine tjenester. Den blotte tilgængelighed af tjenesten er ikke tilstrækkelig. Der stilles derfor også krav om en ”væsentlig forbindelse” til de medlemsstater, hvor tjenesterne udbydes, hvilket vil skulle afgøres på grundlag af en række momenter. Det kan f.eks. være, hvor tjenesteudbyderen målretter sine tjenester en eller flere medlemsstater ved at markedsføre tjenesterne på det lokale sprog, eller hvor tjenesteudbyderen udbyder app’s i lokale ”app-butikker”.

Den omstændighed, at en tjenesteudbyder etableret uden for EU udpeger en repræsentant i EU (i medfør af direktivforslaget, jf. længere nedenfor), indebærer ikke, at tjenesteudbyderen derved anses for etableret i EU.

Følgende typer af tjenesteudbydere er omfattet:

- a. Udbydere af elektroniske kommunikationstjenester (som defineret i forslag til direktiv om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation)

- b. Udbydere af informationssamfundstjenester, for hvilke opbevaring af data er en afgørende del af den service, der leveres til brugeren, herunder:
 - Sociale medier, såfremt de ikke kvalificeres som elektroniske kommunikationstjenester,
 - Online markedspladser, der faciliterer transaktioner mellem deres brugere (f.eks. forbrugere eller virksomheder)
 - Andre hosting-udbydere, herunder cloud-tjenester
- c. Udbydere af internetdomæne- og IP-nummer-tjenester, herunder udbydere af domænenavne og IP-adresser samt registrarer.

Som eksempler på tjenesteudbydere, der vil være omfattet af forslaget, kan nævnes Facebook og Twitter.

Omfattede data

Følgende typer af data er omfattet af forslaget:

- a. Abonnementsdata, hvilket omfatter oplysninger om abonnementsstager eller kunde, herunder oplysninger om navn, fødselsdato, adresse, fakturerings- og betalingsoplysninger, telefonnummer og e-mail-adresse, samt en række andre tekniske data
- b. Adgangsdata, f.eks. oplysninger om IP-adresse
- c. Transaktionsdata, herunder trafikdata
- d. Indholdsdata, f.eks. indholdet af en besked, et billede, en fil mv.

Forslaget omfatter data, der allerede er lagret, og kan således ikke anvendes i forhold til data, der lagres efter det tidspunkt, hvor påbuddet modtages.

Alle kategorier indeholder personlige data og er således omfattet af beskyttelsen i henhold til EU's databeskyttelseslovgivning.

På grund af de forskellige grader af indgrib i de grundlæggende rettigheder er der i forordningsforslaget fastsat forskellige betingelser for abonnementsdata på den ene side og transaktions- og indholdsdata på den anden side.

Udstedende myndighed

I alle tilfælde skal en judiciel myndighed, dvs. anklagemyndigheden eller en domstol, have enten udstedt eller godkendt påbuddet om udlevering eller sikring af bevismaterialet.

Et påbud om udlevering af transaktions- eller indholdsdata vil kræve godkendelse af domstolene i udstedelsesstaten. Er der alene tale om udlevering

af abonnements- eller adgangsdata, vil påbuddet kunne fremsættes af anklagemyndigheden.

Et påbud om sikring af data vil kunne fremsættes af anklagemyndigheden, uanset hvilken type data der er tale om.

Betingelser for udstedelse af påbud

Et påbud om udlevering af abonnentsdata og adgangsdata og et påbud om sikring af elektronisk bevismateriale vil kunne udstedes for enhver lovovertrædelse.

Påbud om udlevering af transaktions- og indholdsdata forudsætter derimod, at der er tale om en af følgende typer overtrædelse:

- a. En strafferetlig overtrædelse med en strafferamme på mindst 3 års fængsel.
- b. En af en række nærmere opregnede overtrædelser af følgende retsakter:
 - i. Rådets rammeafgørelse 2001/413/RIA af 28. maj 2001 om bekæmpelse af svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter.
 - ii. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA.
 - iii. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/40/EU af 12. august 2013 om angreb på informationssystemer og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2005/222/RIA.
 - iv. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/541 af 15. marts 2017 om bekæmpelse af terrorisme og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA og ændring af Rådets afgørelse 2005/671/RIA.

Det er en betingelse, at der er tale om data, som er nødvendige som bevismateriale i efterforskningen eller retsforfølgningen i en konkret straffesag. For påbud om udlevering af data er det desuden en betingelse, at samme retsmiddel ville kunne anvendes for samme overtrædelse i en lignende ren national situation i den udstedende medlemsstat.

Brug af attester

Begge typer påbud vil skulle fremsendes via særlige attester, der skal oversættes til et af de officielle sprog i den medlemsstat, hvor modtageren er

beliggende, medmindre tjenesteudbyderen har erklæret at ville acceptere attester på et af de andre officielle sprog i EU.

Tidsfrister

For så vidt angår påbud om udlevering af data lægger forslaget op til, at modtageren skal sende de efterspurgte data inden for en frist på 10 dage, medmindre den udstedende myndighed har angivet en kortere frist. I hastetilfælde skal modtageren sende materialet uden unødigt forsinkelse og inden for en frist på 6 timer.

For så vidt angår påbud om sikring af data lægger forslaget op til, at modtageren skal sikre de efterspurgte data uden unødigt forsinkelse. Modtageren vil skulle opretholde sikringen af data i 60 dage eller – hvis den udstedende myndighed inden for de 60 dage over for modtageren bekræfter, at der er blevet fremsat en anmodning om et påbud om udlevering – så længe det er nødvendigt for, at modtageren kan imødekomme det efterfølgende påbud.

Forslaget indeholder en række konsultations- og informationsforpligtelser for modtageren i tilfælde, hvor modtageren af forskellige årsager ikke kan imødekomme påbuddet, eller hvor modtageren vurderer, at et påbud om udlevering af oplysninger åbenbart er i strid med EU's charter om grundlæggende rettigheder eller åbenbart er udtryk for misbrug.

Sanktioner og håndhævelse

Medlemsstaterne skal fastsætte regler om bødestraf i tilfælde af tjenesteudbydernes manglende overholdelse af deres forpligtelser efter forslaget.

Efterkommer modtageren ikke påbuddet, vil den udstedende myndighed kunne oversende påbuddet til den myndighed i fuldbyrdelsesstaten, der er kompetent til at fuldbyrde påbuddet (fuldbyrdelsesmyndigheden). Fuldbyrdelsesmyndigheden vil skulle anerkende påbuddet inden for en frist på 5 arbejdsdage, medmindre den vurderer, at der foreligger en af en række nærmere opregnede afslagsgrunde. Modtageren vil også selv kunne gøre indsigelse mod påbuddet. Fuldbyrdelsesmyndigheden vil skulle inddrage den udstedende myndighed, inden den træffer afgørelse om ikke at anerkende påbuddet.

Retsmidler

Hvis modtageren af et påbud om udlevering af data vurderer, at efterkommelse af påbuddet vil være i strid med lovgivningen i et tredjeland, der for-

byder udlevering af det pågældende materiale under henvisning til de omhandlede personers grundlæggende rettigheder eller særlige garantier i forhold til national sikkerhed eller forsvar, giver forslaget mulighed for en fornyet prøvelse af påbuddet. Den fornyede prøvelse vil skulle ske under inddragelse af den udstedende myndighed, en domstol i udstedelsesstaten og den centrale myndighed i tredjelandet.

Forslaget giver også mulighed for fornyet prøvelse i tilfælde, hvor modtageren vurderer, at efterkommelse af påbuddet vil være i strid med lovgivningen i tredjelandet af andre grunde.

Herudover fastsætter forslaget regler om effektive retsmidler til mistænkte og tiltalte samt de personer, hvis data efterspørges. Disse retsmidler vil skulle udøves i henhold til national lovgivning for en domstol i udstedelsesstaten.

Endelig fastsætter forslaget regler om sikring af privilegier og immuniteter i henhold til lovgivningen i fuldbyrdesstaten.

3.2. B) Forslag til direktiv om udpegning af juridiske repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale

Direktivet forpligter medlemslandene til at forpligte udbydere af visse elektroniske tjenester, som udbyder tjenester i EU, til at udpege en juridisk repræsentant, som skal modtage og behandle anmodninger om elektroniske bevismateriale i forbindelse med efterforskning af strafferetlige overtrædelser. Der vil fortrinsvis være tale om de påbud om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale, men der kan også være tale om rent nationale anmodninger eller anmodninger baseret på den europæiske efterforskningskendelse eller i medfør af reglerne om retshjælp.

De typer tjenesteudbydere, der vil være omfattet af direktivet, vil være de samme som de, der vil være omfattet af forordningen.

Alle tjenesteudbydere omfattet af direktivforslaget, som er etableret inden for EU, vil skulle udpege en juridisk repræsentant inden for EU. Repræsentanten vil skulle udpeges i en af de medlemsstater, hvor tjenesteudbyderen udbyder sine ydelser eller er etableret.

En tjenesteudbyder etableret uden for EU vil skulle udpege en juridisk repræsentant i EU, hvis tjenesteudbyderen udbyder sine tjenester i EU.

Den juridiske repræsentant kan være en fysisk eller juridisk person, herunder tredjemand.

Idet Danmark (samt i et vist omfang også Irland og Storbritannien) ikke i alle sager vil være bundet af det instrument, som hjemler anmodningen (f.eks. den europæiske efterforskningskendelse), indeholder direktivforslaget en bestemmelse om, at hvis en tjenesteudbyder er forpligtet til at udpege en retlig repræsentant, jf. det ovenfor beskrevne, skal der være minimum én juridisk repræsentant i en medlemsstat, der deltager i instrumentet om retligt samarbejde.

Medlemsstaterne skal fastsætte regler, der giver mulighed for at gøre den juridiske repræsentant ansvarlig for manglende overholdelse af repræsentantens forpligtelser efter direktivet, uafhængigt af et eventuelt ansvar for tjenesteudbyderen som sådan.

Medlemsstaterne skal endvidere fastsætte regler om straf i de tilfælde, hvor en tjenesteudbyder ikke overholder sin forpligtelse til at udpege en juridisk repræsentant i overensstemmelse med direktivet, herunder for ikke at tildele repræsentanten de nødvendige kompetencer, ressourcer og forudsætninger for generelt at kunne efterkomme afgørelserne truffet af de nationale myndigheder. Straffen for ikke at efterkomme en konkret anmodning vil derimod skulle reguleres i andre instrumenter, herunder det samtidigt fremsatte forordningsforslag.

Direktivforslaget indeholder herudover bestemmelser om mekanismer til koordination mellem medlemsstaterne, gennemførelse, evaluering og ikrafttræden.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

5.1. A) Forslag til forordning om en europæisk kendelse om produktion og sikring af elektronisk bevismateriale

Kommissionen har anført, at den grænseoverskridende dimension af de identificerede problemer betyder, at det er nødvendigt med tiltag på EU-niveau. Kommissionen anfører bl.a., at de kriminalitetstyper, som der findes

elektroniske beviser for, ofte vedrører situationer, hvor den infrastruktur, de elektroniske beviser lagres i, samt tjenesteudbyderen bag infrastrukturen hører under anden national regulering – inden for eller uden for EU – end den regulering, som ofret og gerningsmanden hører under. Som følge heraf kan det være meget tidskrævende og vanskeligt for det kompetente land effektivt at tilgå elektroniske beviser på tværs af grænserne uden fælles minimumsregler.

Kommissionen anfører, at medlemsstaterne hver for sig vil have særligt svært ved at tage højde for den forskelligartede regulering i medlemsstaterne og ved at forbedre samarbejdet efter den nuværende EU-lovgivning, særligt via den europæiske efterforskningskendelse.

På baggrund af de forskellige retlige tilgange, antallet af berørte politikområder (sikkerhed, grundlæggende rettigheder, herunder processuelle rettigheder og beskyttelsen af persondata, samt økonomiske problemstillinger), samt de mange interesser, vurderer Kommissionen således, at det er mest hensigtsmæssigt med lovgivning på EU-niveau for at kunne adressere problemerne.

Justitsministeriet er ved at vurdere, om forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5.2. B) Forslag til direktiv om udpegning af juridiske repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale

Kommissionen anfører, at forslaget omfatter tjenesteudbydere, der udbyder deres tjenester i EU, uanset hvor de er etableret, både i og inden for EU. I mangel af fælles EU-retlig løsning vil ukoordinerede nationale løsninger i forhold til modtagelsen, efterkommelsen og fuldbyrdelsen af afgørelser relateret til indsamling af bevismateriale i straffesager kunne føre til en opdeling og skabe et kludetæppe af forskellige og potentielt konfliktende nationale forpligtelser for de tjenesteudbydere, der er aktive i flere medlemsstater, hvilket hindrer leveringen af tjenesteydelser i EU.

På baggrund af de forskellige retlige tilgange samt de mange interesser vurderer Kommissionen således, at det er mest hensigtsmæssigt med lovgivning på EU-niveau for at kunne adressere problemerne.

Justitsministeriet er ved at vurdere, om forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union indeholder en række særlige regler og procedurer for retshjælp til andre medlemsstater for så vidt angår fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser.

Der findes dog ikke regler om fremsendelse af påbud om udlevering af bevismateriale i straffesager direkte til en tjenesteudbyder på tværs af landegrænserne.

De to forslag supplerer således de eksisterende regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes umiddelbart, at en vedtagelse af direktivforslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

Økonomiske konsekvenser

Det vurderes umiddelbart, at en vedtagelse af direktivforslaget vil få statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt nærmere at opgøre de økonomiske konsekvenser forbundet med direktivforslaget.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Det vurderes umiddelbart, at en vedtagelse af både direktivforslaget og forordningsforslaget vil have konsekvenser for erhvervslivet samt for forbrugerne. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt nærmere at opgøre de nærmere konsekvenser forbundet med forslagene.

8. Høring

Forslagene har endnu ikke – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018 – været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes officielle holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor der ikke er foretaget høring – ikke at kunne tage endelig stilling til forslagene.

Fra dansk side er man dog umiddelbart overordnet positivt indstillet over for forslagene, der har til formål at lette det retlige samarbejde i straffesager og at reducere hindringer for tjenesteudbydernes frie udveksling af tjenesteydelser i EU. Det bemærkes i den forbindelse, at forordningsforslaget, der er omfattet af retsforbeholdet, vil supplere de eksisterende regler om retligt samarbejde i straffesager.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Det bemærkes imidlertid, at sagen om forbedring af grænseoverskridende adgang til e-beviser har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. og 9. marts 2018. Der blev i den forbindelse orienteret om en række foranstaltninger til støtte for de retshåndhævende og retlige myndigheder samt om, at Kommissionen forventede at fremsætte forslag til retsakt om grænseoverskridende adgang til elektronisk bevismateriale.

Dagsordenspunkt 6: Ofre for terrorisme

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes det, såfremt punktet sættes endeligt på dagsordenen, at Kommissionen overordnet vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU for at gøre mere for at hjælpe ofre for terrorisme. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man i udgangspunktet positiv over for tiltag, der kan hjælpe til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet, herunder i forhold til at afsøge mulighederne for at gøre mere for ofre for terrorisme. Fra dansk side er der fokus på, at sådanne eventuelle tiltag fra EU ikke i udgangspunktet bør have lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for medlemsstaterne. Det forventes, at man fra dansk side kan tage punktet til efterretning.

2. Baggrund

Punktet udgår muligvis af den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018. Såfremt punktet sættes endeligt på dagsordenen, forventes det, at Kommissionen overordnet vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU for at gøre mere for at hjælpe ofre for terrorisme. Det kan i den forbindelse ikke udelukkes, at EU's anti-terrorkoordinator, Gilles de Kerchove, vil argumentere for, at medlemslandene bør støtte og finansiere etablering af f.eks. fælleseuropæiske kompensationsfonde til ofre for terrorisme.

3. Formål og indhold

Punktet udgår muligvis af den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018. De senere år har en række terrorangreb i Europa haft ofre fra flere (europæiske) lande. På den baggrund er det i EU-regi på embedsmandsniveau enkelte gange blevet drøftet, hvorvidt det kunne være hensigtsmæssigt eventuelt at afsøge mulighederne for at gøre

mere for ofre for terrorisme, herunder i forhold til eventuelt at søge en mere koordineret tilgang bl.a. på EU-niveau. Der er for indeværende ikke konkrete forslag herom fra Kommissionens side.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser af de øvrige medlemsstaters holdninger til punktet om ofre for terrorisme.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man i udgangspunktet positiv over for tiltag, der kan hjælpe til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet, herunder i forhold til at afsøge mulighederne for at gøre mere for ofre for terrorisme. Fra dansk side er der fokus på, at sådanne eventuelle tiltag fra EU ikke i udgangspunktet bør have lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for medlemsstaterne. Eventuelle forslag fra Kommissionen, der f.eks. måtte pålægge medlemslandene obligatorisk finansiering af etablering af f.eks. fælleseuropæiske kompensationsfonde til ofre for terrorisme, vil derfor i udgangspunktet ikke kunne støttes fra dansk side. Såfremt punktet sættes endeligt på dagsordenen, forventes det, at man fra dansk side kan tage punktet til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 7: Terrorbekæmpelse: Styrket samarbejde mellem myndigheder

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes det, at Kommissionen som vanligt overordnet bl.a. vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man positiv over for tiltag, der kan styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Fra dansk side lægges der vægt på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed. Det forventes, at man fra dansk side kan tage punktet til efterretning.

2. Baggrund

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 som vanligt overordnet bl.a. vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Det kan i den forbindelse ikke udelukkes, at EU's anti-terrorkoordinatør, Gilles de Kerchove, vil berøre obligatorisk og/eller automatisk informationsudveksling mellem på den ene side EU, herunder Europol, og på den anden side samarbejdsfora og grupper for medlemsstaternes sikkerheds- og efterretningstjenester uden for EU-regi.

3. Formål og indhold

I juli 2017 udgav Kommissionen en evaluering af EU's tiltag på terrorbekæmpelsesområdet.

Evalueringen blev indledt i december 2016 med henblik på grundigt at undersøge relevansen og effektiviteten af EU's politikker og instrumenter til

støtte for medlemsstaternes indsats mod terrorisme og radikalisering, organiseret kriminalitet og cyberkriminalitet. Evalueringen undersøgte de tiltag, der er iværksat på EU-plan inden for intern sikkerhed, på grundlag af interne analyser foretaget af Kommissionens tjenestegrene, spørgeundersøgelser blandt medlemsstaternes myndigheder og EU-agenturer samt en åben dialog med en bred vifte af berørte parter, herunder Europa-Parlamentet, de nationale parlamenter, civilsamfundet, tænketanke, den akademiske verden og brancheorganisationer.

Evalueringen viste ifølge Kommissionen overordnet set et positivt resultat og bekræfter tilslutningen til og relevansen af de vigtigste instrumenter inden for EU's sikkerhedspolitik, men den afslørede også nogle udfordringer og mangler, som hæmmer det praktiske samarbejde i sikkerhedsunionen. Det omfatter ifølge Kommissionen bl.a. nødvendigheden af yderligere at udvikle og tilpasse de eksisterende politikker og redskaber for effektivt at håndtere den stigende terrortrussel, hvilket også fremgår af Det Europæiske Råds konklusioner af 22.-23. juni 2017, G20-handlingsplanen om terrorbekæmpelse af 7. juli 2017 og G7-erklæringen fra topmødet i Taormina om bekæmpelse af terrorisme og voldelig ekstremisme af 26. maj 2017.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke – ud over høring af Specialudvalget for politimæssigt og retlige samarbejde den 22. maj 2018 – foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser af de øvrige medlemsstaters holdninger til punktet om terrorbekæmpelse.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man positiv over for tiltag, der kan styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Fra dansk side støtter man initiativer, der kan medvirke til at styrke informationsudvekslingen mellem medlemsstaternes myndigheder med henblik på at forebygge og bekæmpe terrorisme, herunder at øge medlemslandenes bidrag til Europol-databaser og på at sikre Europol adgang til relevante EU-databaser. Fra dansk side er der dog fokus på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed. Derfor kan man fra dansk side ikke støtte eventuelle forslag, der måtte pålægge EU-medlemsstaterne obligatorisk og/eller automatisk udveksling af sådanne oplysninger med EU, herunder Europol.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 8: Tværfaglig tilgang på området inden for intern sikkerhed: EU's prioriteter for bekæmpelsen af grov og organiseret kriminalitet (EU's Politikcyklus) 2014-2017

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes en politisk drøftelse med fokus på bidragene fra EU's Politikcyklus til tværfaglige tilgange på det sikkerhedsmæssige område i 2014-2017. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man positivt indstillet over for arbejdet med EU's Politikcyklus.

2. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes en politisk drøftelse af den hidtidige merværdi af de tværfaglige tilgange i EU's Politikcyklus 2014-2017. Drøftelsen skal munde ud i en vejledning om en fremadrettet konsolidering af de tværfaglige tilgange i EU's Politikcyklus.

3. Formål og indhold

På baggrund af EU's trusselsvurdering fra 2013 af grov og organiseret kriminalitet (EU SOCTA 2013) vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013 konklusioner om fastsættelsen af EU's prioriteter for bekæmpelsen af grov og organiseret kriminalitet i perioden 2014-2017. Prioriteterne vedrørte følgende emner (i forkortet version og vilkårlig rækkefølge):

- Organiseret ulovlig indvandring
- Organiseret menneskehandel
- Organiseret varemærkeforfalskning
- Organiseret moms- og toldsvig inden for EU
- Fremstilling af og handel med syntetiske stoffer i EU

- Kokain- og heroinsmugling til EU og distributionen heraf i EU
- Organiseret IT-kriminalitet, herunder betalingskortsvindel og børneporno
- Begrænsning af risikoen fra skydevåben, herunder bekæmpelse af ulovlig handel med skydevåben
- Organiseret berigelseskriminalitet begået af omrejsende kriminelle grupper

Som sidste fase i EU's Politikcyklus for perioden 2014-2017 er der i overensstemmelse med politikcyklussens metode blevet gennemført en evaluering af politikcyklussen. På baggrund af bl.a. denne evaluering vedtog Rådet den 27. marts 2017 konklusioner om fortsættelse af EU's Politikcyklus for organiseret og grov international kriminalitet for perioden 2018-2021. Rådet erkendte i den forbindelse navnlig, at EU's Politikcyklus har nået sine mål med at forbedre samarbejdet inden for bekæmpelsen af grov og organiseret kriminalitet.

EU's Politikcyklus har bidraget med en ny dimension af samarbejde på tværs af de etablerede strukturer på nationalt plan og EU-plan og har givet mulighed for at udvikle nye tværfaglige tilgange. De tværfaglige tilgange ses særligt ved de forskellige kompetenceområder, mandater og arbejdsmetoder hos de forskellige involverede aktører på nationalt plan og EU-plan samt ved den effektive bekæmpelse af organiseret grænseoverskridende kriminalitet, der kræver brug af en lang række forskellige metoder.

Det bulgarske formandskab ønsker i den forbindelse at gøre status over betydningen af den tværfaglige komponent i EU's Politikcyklus med henblik på at afdække mulige områder, der kan forbedres.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til punktet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positivt indstillet over for arbejdet med EU's Politikcyklus.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 9: Samarbejde mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og RIA-agenturer

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes det, at Kommissionen vil afrapportere om status for igangsættelsen af et første pilotprojekt i form af en "Crime Information Cell" i den militære CSDP-operation Sophia i Middelhavet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positiv over for tiltag, der kan styrke samarbejdet mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og EU's agenturer på området for retlige og indre anliggender. Det forventes, at man fra dansk side kan tage punktet til efterretning. Fra dansk side lægges der vægt på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed.

2. Baggrund

Sagen blev senest behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. marts 2018, hvor EU-medlemsstaterne støttede op om EU-agenturenes deltagelse i et første pilotprojekt i form af en "Crime Information Cell" i den militære CSDP-operation Sophia i Middelhavet. Medlemsstaterne understregede behovet for at igangsætte pilotprojektet hurtigst muligt.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 forventes det, at Kommissionen vil afrapportere om status for etableringen af pilotprojektet.

3. Formål og indhold

Styrket samarbejde mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer (Common Security and Defence Policy, forkortet CSDP) og EU-medlemsstaternes agenturer på området for retlige og indre

anliggender (Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystvagt samt Europol) har været drøftet bl.a. på arbejdsgruppeniveau.

Der forventes snarlig igangsættelse af et første pilotprojekt, som udgør etableringen af en "Crime Information Cell" i den militære CSDP-operation Sophia i Middelhavet med henblik på at dele oplysninger med Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning og Europol. Et tilsvarende samarbejde med relevante civile missioner vil muligvis kunne forfølges på et senere tidspunkt.

I EU's globale strategi fra 2016, EU's fornyede sikkerhedsstrategi samt den europæiske sikkerhedsdagsorden fra april 2015 fremhæves bl.a. behovet for at overveje sammenhængen mellem EU's interne og eksterne sikkerhed, herunder i forhold til at forbedre samarbejdet mellem CSDP-missioner og -operationer og EU-medlemsstaternes agenturer på området for retlige og indre anliggender (Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystvagt samt Europol). En styrkelse af samarbejdet er bl.a. blevet fremhævet som en prioritet i indsatsen inden for både forebyggelse af irregulær migration og bekæmpelse af menneskesmugling i Maltaerklæringen fra februar 2017 samt i forhold til terrorbekæmpelse ved rådskonklusioner af 19. juni 2017 (udenrigsanliggender) vedrørende EU's eksterne indsats i forhold til terrorbekæmpelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 22. maj 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til punktet.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for tiltag, som kan styrke informationsudvekslingen og samarbejdet mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og EU's grænse- og kystvagsagentur samt Europol. Fra dansk side kan man overordnet støtte, at EU i højere grad samtænker sine interne og eksterne sikkerhedsindsatser.

Fra dansk side er der dog fokus på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed. Derfor kan man fra dansk side ikke støtte eventuelle forslag, der måtte pålægge EU-medlemsstaterne obligatorisk og/eller automatisk udveksling af sådanne oplysninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. marts 2018.